

Závěry z výroční schůze
MMI, str. 1

Před 70 lety skončila válka,
vzpomínky zůstaly, str. 6

Poezie brněnského básníka
Jana Skácela, str. 8

Proč fotografuje životní
náměty Yury Dojc, str. 11

Objevení krásy kaňonů
v Česku, str. 12

NOVÝ DOMOV

THE NEW HOMELAND

Pravda vítězí!

www.masaryktown.ca

CANADA'S CZECH AND SLOVAK NEWSPAPER PUBLISHED BY MASARYK MEMORIAL INSTITUTE INC., SINCE 1950

Prezidentem byl zvolen FRANTIŠEK JEČMEN

V neděli 26. dubna se konalo pravidelné výroční jednání členů Masaryk Memorial Institutu, na němž jednak odevzdávají výsledky své práce členové ředitelské rady MMI a jednak jsou potvrzováni či voleni noví členové do ředitelské rady včetně prezidenta (který je volen každoročně z řad členů ředitelské rady). Výroční schůze se konala v zasedací místnosti Masarykových domů ve Scarborough hodinu po poledni.

Je nutné předeslat, že v uplynulém roce bylo vedení MMI postaveno před mnoha zásadními rozhodnutími, vyplývajících zejména z ekonomického a formálního postavení organizace. Mnohé problémy s tím spojené vyžadují při řešení spolupráci odbočníků specifických oblastí a přechylují se do letošního roku.

K hospodaření MMI za uplynulé finanční období se vyjádřil auditor pro MMI Paul Hartl, a pokud to bylo v jeho kompetenci, také odpověděl na dotazy přítomných.

Zásladní zprávu přednesl prezident MMI František Ječmen. Hned úvodem řekl, že "year 2014 was challenging year for all MMI Directors. Some activity were more successful

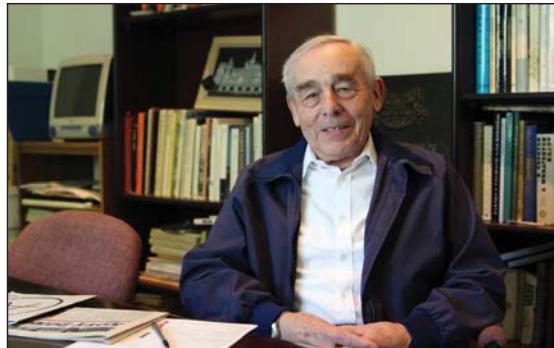
than others, but overall, my feelings are, that we did well, considering the challenges and improvements at Masaryktown."

Mj. ocenil aktivity dobrovolníků zejména při likvidaci pozůstatků ledové vichřice z prosince roku 2013, po které zanechala zulámané větve nespolečného množství stromů a přilehlých keřů v areálu Masarykova parku: "In total 28 volunteers donated 448 hours, and comparing to verbal estimate from the Tree service company, it translated into 3000.00 dollars savings just on the north side fence of the park. After the ice storm in December 2013 we were working on trimming the trees and chipping branches all season 2014. Even

now there are areas in the park that still need work. Thanks to volunteers, we only paid for chipping the branches, refreshment for the volunteers, and gasoline, oil and chains for chain saws. We have trimmed all trees and bushes along the north fence as requested by the City of Toronto, after neighborhood complains, as some of ours overgrown trees were encroaching on their backyards. Still consequences of the ice storm in Dec. 2013".

S cílem eliminovat náklady spojené s likvidací ledového polomu, zorganizovali členové MMI Lado Soudek a Karel Větrovský koncert s názvem Save our trees, jehož výteček byl předán MMI.

Prezident také poděkoval za velkorysost Petru Braunovi a Henrymu Durákovi za darování mladých stromků, které byly v parku vysazeny: "In late June we planted nine red oak trees, donated by Braun Nurseries Limited. In memory of Mr. Frank Braun who was involved as one of directors, in materializing the project Masaryktown-Not-For-Profit Residences, named Masaryk Domy. Mr. Peter Braun is a past president of Braun Nurseries, and personally advised

and assisted on the tree planting. Another 20 mixed evergreens, donated by Pinedale farm owned by Henry Durák, was planted during the year at different locations. Some of them are small, some are taller but all are doing well."

Do výčtu zvládnutých prací patří také nová střecha restaurace Prague a objektu úřadovny ústavu a zprovozněné veřejně osvětlení třinácti uličních lamp podél silnice vedoucí do areálu Masaryktownu.

Dále vzdal hold dárčům za finanční obnos,jenž si vyzádala renovace věhlasné sochy Josefa Randy Znovouříček, věnovaná památce obětem komunistické diktatury. Renovace byla zadána prof. Queen's University in Kingston Alexandru Gabovi, který ji uskutečnil v průběhu čtrnácti dnů tak, že mohla být odhalena již na Českém a slovenském dni v červnu loňského roku. Hodnota renovace ve výši 16 670 dolarů (plus daně) byla uhrazena výhradně dary členů komunity: "Restoration of the Monument for its 25 anniversary was done by Conservation of Sculptures, Monuments & Objects CO. The Monument is made of fiberglass, 25 years ago MMI offered the land for the statue, and promised to Klub 231 that it would look after the monument in the future."

Kaple sv. Antonína v Masarykově parku má již svou tradici. Toto přijemné místo pod širým nebem je využíváno nejen k příležitostním ekumenickým shromážděním komunity, ale zejména ke svatbám. Proto i jí je věnována vedením MMI potřebná pozornost. V této souvislosti F. Ječmen oznámil dobrovolnou práci, když uvedl, že "new wooden roof frame on St. Anthony outdoor chapel, including stone cap replacement was done by volunteers Ivo Sypták sr., Ivo Sypták jr. and Vaclav Záh. Now the chapel is waiting for new copper roof and final cosmetic finishes."

Když se prezident MMI zmiňoval o opatřeních, která sloužila ke zlepšení ekonomické situace organizace, specifikoval také změny ve vydávání novin Nový domov: "In order to keep publishing our newspaper we had to take some economic measures. The paper is published 17 times per year, and continues to have 16 pages and same high quality. We often receive complimentary letter from our readers. The yearly subscription in Canada is now \$61.00. With a tradition of publishing New Homeland for more than 65 years MMI is determined to continue as long as possible." V tomto směru rozhodnutí MMI reflektovalo přání členů na loňské výroční schůzi ve vy-

MAJ 14, 2015

No 7 (2869)

Volume 66 • \$3.75

Published every third week
17 issues a year
ISSN 08329-2668
Publications # 2206013

Oběd a občerstvení po celý den,
restaurace Praha a stánek MMI.

Parkoviště zdarma v areálu.

Dospělí \$15, děti do 12 let zdarma, rodinná vstupenka \$40 (rod če a dvě děti starší 12 let)

INFO: 416.439.4354

**450 SCARBOROUGH
GOLF CLUB RD. TORONTO**

- 10.00 h otevřeno pro veřejnost
- 11.00 h ekumenická bohoslužba
- 14.00 h zahájení oficiálního programu

V PROGRAMOVÉ NABÍDCE:

- vystoupení cvičenců Sokola Toronto - lidové tance Východna Slovak Dancers - piano a písničky Jana Chlumského - společné hry pro děti - odbíjená, fotbal dospělých

KE DNI

Poznámky Jana Vaňka z Lucemburku miří vždy do černého, jsou ostré svými postřehy a přesné svými závěry. Nedávno z němčiny přeložil a poslal článek z 14. Ztracená iluze Richarda Herzingera (jeden z nejvýznamnějších německých novinářů v deníku Die Welt), jímž mě dostal do jiné myšlenkové dimenze, i když nelepší. Přesněji řečeno od podřezání hlav islámisty k radikálnímu řešení hromadné popravy atomovou bombou. Jako by se tato hrozba pod tlakem ostrých nožů naprostě vytratila, zmizela. Není tomu tak, jenom svět se tváří, že tady není a že jeho bystré oko nyní musí sledovat zuřivost džihádistů profradě.

Komentář nás vraci do reality: „Rámcová atomární dohoda s Iránem prakticky neexistuje. Irán se chová a jedná jako doposud. Iluze trvala jen pár dnů. Po uzavření rámcové dohody z Lausanne byli západní politici a komentáři jednomyslně přesvědčeni o tom, že na cestě k odstranění atomárního konfliktu s Iránem byl učiněn „historický krok“. Nyní se ukazuje, že toto ujednání nemá ani cenu papíru, na kterém bylo dokumentováno. Iránský „revoluční vůdce“ Ajatollah Khamenei udělal v celé věci jasno: jednotlivé body dohody nejsou v žádném případě definitivní a navíc svědčí o „zábelských úmyslech“ Spojených států. Údajně umírněný iránský prezident Ruhani, ve skutečnosti pouhý vykonavatel vůle nejvyššího duchovního vůdce islámského státu, byl ještě konkrétnější: podepisuje se pouze pod smlouvou, která zaručí ukončení veškerých sankcí proti Iránu v den jeho uzavření. Skutečnost, že stávající sankce budou rušeny krok za krokem, za podmínky dodržení dohodnutých opatření iránskou stranou, bylo Západem dosud „prodáváno“ jako největší úspěch zmíněné rámcové dohody.“

Ruhani se dále vyjádřil, že Irán se nemínil zříci použití nejmodernějších odstředivek k obohacování uranu tak, jak údajně bylo jednou z podmínek Západu v Lausanne. Je tedy tak vychvalovaná rámcová dohoda z Lausanne pouhou bublinou, která splaskne? Jasné je už dnes, že se po stopi iránského režimu uzavřením rámcové dohody nikterak nezměnil. Irán využívá už po mnoho let při dosavadních nešetřných jednáních každé příležitosti k tomu, aby si něčim nezadal a měl stále 'navrch'.

Často se podobají ústupky z iránské strany mrkví, kterou nabídnou koni, abych v příštím okamžiku s rukou opět ucukl. Tak ziskává Irán čas zdokonalit své možnosti v oblasti nukleárního vyzbrojování a cenu za nezávazně formulované kompromisy ze své strany žene stále výše. Současně s tím probubuje svůj hegemoniální livil v regi-

SPOLEČENSKÝ KALENDÁŘ

TORONTO

NE 24. 5. v 17.00 – v rámci cyklu Nocturna in the City vystoupí s recitálem Boris Krajný, piano: B. Smetana, F. Chopin, L. van Beethoven, kostel sv. Václava, 496 Gladstone Av., Toronto. Vstupné u dveří 25\$ (studenti 15\$). Info a rezervace dr. M. Krajný (416) 481-7294 nebo web www.nocturnesinthecity.com.

SO 13.6. ve 13.00 – turnaj ve stolním tenise o Luther Cup pořádá slov. ev. kostel sv. Pavla, 1424 Davenport Rd, Toronto, info a registrace: Peter Ostrichon (647)607-0905 alebo postrihon@yahoo.ca

SO 20.6. od 14.00 – tradiční Český a slovenský den s bohatým programem a celodenním občerstvením. Radovánky pod širým nebem jsou jako určené pro rodiny s dětmi. Volný prostor v přírodě, bezpečí, sociální zázemí, parking v ceně vstupenky. Info a rezerv. stánku paní Iva (416) 439-4354.

SO 14.11. v 18.00 – Nocturna ve městě a JK Productions a Lado pořádají koncert s hostem Peterem Lipou, slovenským zpěvákem, skladatelem, hudebním organizátorem a manažerem jazzového hudebního života a promotérem předního evropského jazzového festivalu Bratislavské jazzové dny společně s vyhlášeným torontským bandem Hot Five Jazzmakers s Andrejem Saradinem a zpěvkou Eliškou Latawiec, Majkou Rajnou a Zolo Lebem. Sál kostela sv. Václava, 496 Gladstone Av., Toronto, předprodej lístků již v červnu, tel: Jano (905) 801 5503, Lado (416) 801 2490.

ČESKÁ ŠKOLA TORONTO

SO každá 9.00 - 12.00 – česká doplňovací škola pro děti ve věku 5-12 let, kterou provozuje Masaryk Memorial Institute, vyučuje jazyky českému, učebna na 918 Bathurst St., Toronto. Více o budově: www.918bathurst.com. Přivedte svoje děti s jakoukoliv úrovni znalosti češtiny. Všechny jsou srdečně vítány. Více informací: paní Iva (416)439-4354.

ČESKÁ ŠKOLA OAKVILLE

SO každá 9.30 - 12.00 – česká doplňovací škola pro děti ve věku 4-12 let, kterou provozuje Holy Family Catholic School, 1420 Grosvenor Street, Oakville, ON L6H 3L2, HCDSB-International Languages. Info: učitelky Renata Freibergová, tel. (416)887-9863, email: renata_freiberg@yahoo.com, nebo Mariana Vieweghová, tel. (416)628-3690, email: mvvieweghova@gmail.com.

ČESKÁ A SLOVENSKÁ ŠKOLA KITCHENER

SO každá 9.00 -11.30 – pro děti ve věku 4-14 let, St. Francis School, wing A, 154 Gatewood Rd. Kitchener. Zájemci, kontaktujte se v případě zájmu o českou školu s Mirkou Pirovou: minka.pirova@wcdsb.ca, v případě výuky slovenštiny s Blankou Michale: blanka.michale@wcdsb.ca. Info: www.kwczechsand-slovaks.com

SLOVENSKÁ ŠKOLA TORONTO

SO každá 9.00-11.30 – Blessed Teresa of Calcutta Elementary School, 1120 Runningbrook Dr., Mississauga.

ČESKÁ TV NOVÁ VIZE

SO každá v 10.00-10.30 a ST v 7.00 opakování - vysílá Nová Vize v dosahu Ontaria na stanici OMNI 1 (v Torontu kanál 47/kabel 4 a 169), producentka Markéta Slepčíková, tel: (647) 892-6912, Nova Vize, 7 Auburn Av., Toronto, ON, novavize.ca@gmail.com, www.novavize.com - některé TV programy.

SLOVENSKÁ TV SLOVENSKÝ SVET

SO každá v 10.30-11.00 a ST v 7.30 opakování. Producenkta Katarina Homolová. Tel: (647) 233-3105, email: slovenskysvet@gmail.com, www.tvsedna.com.

SOKOL TORONTO

SO 30. 5. v 16.30 – Sokol Toronto Dětské gymnastické závody, Fit for Life Gym, 601 Magnetic Dr., Unit 21, North York, info: ivancurilla@gmail.com nebo hermaneks@yahoo.ca

NE 13. 6. – Sokol Toronto – Family Day Picnic, info: hermaneks@yahoo.ca

SO 8. 8. v 10.00 – Sokol Kanada Summer Games na Masaryktownu. Pokud bude přesné, je náhradním dnem neděle 9.8.

SOKOL TORONTO cvičení s dětmi

SO 16.30-18.30 (každá) – Fit for Life Gym, 601 Magnetic Dr., Unit 21, North York, info: ivancurilla@gmail.com nebo hermaneks@yahoo.ca. Posledním dnem cvičení v tomto školním roce je 6. červen.

SOKOL TORONTO cvičení dospělí

ST 20.00-21.30 – cvičení dospělých a volejbal, G. Harvey C. I., 1700 ➤

Číslo 7 vyšlo 14. 5., č. 8 vyjde 4. června, jeho uzávěrka je 29.5. 2015. Noviny vycházejí každý třetí týden, v roce vyjde celkem 17 čísel. Redakce: (647)608 1713 Píšte: vera.toronto@gmail.com

Keele St., Toronto, info: hermaneks@yahoo.ca. Poslední cvičení se koná 6. června t.r.

CALGARY

NE 5.7. ve 13.00 (do 16.00) – Piknik v zahradních prostorách Royal Canadian Legion, Forest Lawn 755-40 St SE, za asistence Pavla Hebelky a člena výboru calgarského spolku nebudou chybět grilované klobásy, české pivo, káva se záklusem a ovocem. Prosíme zájemce o registraci do středy 1. července : Pavel Hebelka tel. (403) 272-5585, Drahla Neveselá (403) 278-6201 nebo Božena Kellnerová (403) 295-8438. Těšíme se na vaši hojnou účast a dobrou náladu.

SO 10.10. - poznamenejte si do kalendáře Vinobraní, detaily příště

PO 28.9. - Český a Slovenský kroužek Kulihrášek a Český a Slovenský klub po letečích prázdninách zahájí svoji činnost 28. září 2015 s poslední výukou 30. listopadu 2015.

Rodiče s dětmi se scházejí každé pondělí v 15.00 hodin ve Varsity Bible Church na adrese 4807 Valiant Dr NW. Dětský kroužek je přístupný pro děti do 4 let a Dětský klub pro děti od 5 let. Výuka je rozdělena na dvě skupiny. Na setkáních hrájeme hry, čteme pohádky, zpíváme - vše v českém a slovenském jazyce.

Dětský Klub se koná ve stejných hodinách a je zaměřen na výuku českého nebo slovenského jazyka a na hry pro starší děti. Rodičovský přispěvek na kroužek nebo klub je \$10.00 na jedno dítě a semestr.

Uvítáme nové členy a zájemce! Vaše žádosti a dotazy ochotně vyřídí Andrea Loewen - maminka Káji, Tobiáše a Aničky, telefon (403) 270-8164, andrealoewen@yahoo.ca

EDMONTON

ÚT v 19.00 (každé první v měsíci) – pořádá SVU Edmonton přednášky na zájmavá téma, Idylwyld Community Hall, 8631 81 St NW (jeden blok na východ od Bonnie Doon Shopping Mall). Pavel Kužel

Přátelé, další pokračování online hry pro krajany "Riskuj, krajane!" bylo vloženo na web: http://www.cssk.ca/riskuj_krajane/. Zahrajte si s námi pro zábavu i poučení! Děkujeme studentům gymnázia Jirkov, kteří hru pro nás připravili. Ed Brabec

KITCHENER –WATERLOO-GUELPH

SO 27.6. ve 14.00 (do 1.00 am) - pořádá KW Czechs and Slovaks oblíbený rodičovský PIKNIK. Přijďte do KW Croatia Club, 2006 Shantz Station Rd. (R.R.30), Breslau, prožijte s námi krásné odpoledne plné zábavy a her, dospělí posedí s přáteli. Všichni si pochutnají na tradičních salátech, obložených chlebíčcích, desertech, na guláši i řízku. DJ bude hrát po celý den.

Vstupné: \$12/osobu (dospělí a děti starší 14 let), děti mladší mají vstup zdarma. Více: <http://www.kwczechandslovaks.com/events/>. Přijďte, těšíme se na vás i Vaše přátele!!

Zavítejte v Kitcheneru na chutný řízek a jídlo ve stylu české kuchyně. Od r. 1961 tam existuje Metro Restaurant s podtitulem Modern European Food with Old Fashioned Style. Již přes třicet let tam pracuje také paní Stářňa, a má otevřeno sedm dnů v týdnu, 168 Victoria St. North, Kitchener. Objednávky a rezervace: tel. (519) 578-9189. Dejte nám vědět, jak jste si pochutnali.

ÚT (každý) v 19.00-20.00 – cvičíme v Elizabeth Ziegler School. Info Jana Otrubová, náčelnice, tel.: (519) 884-9185.

DOBRÝ DEN,

zpravidla vydává K-W-G pobočka Českého a slovenského sdružení v Kanadě pod vedením zodpovědné redaktorky Evy Kratochvílové. Redakce se těší na komentáře čtenářů. A protože se výrobní náklady na tisk a poštovné každoročně zvyšují, oceňuje každý finanční podporu svých odběratelů.

Šeky laskavě zašlete na: Czech and Slovak Association of Canada, K-W-G Branch, 550 King St. NE, PO 42053 Waterloo, ON, N2L 6K5, Canada.

MONTREAL

SO každá 10.00-12.00 - předškolní zařízení pro děti od 2 let pod vedením i Radky Vášutové. Zavítejte do budovy NDG. Výuka kvalifikovanými učitelkami probíhá zábavnou formou v českém jazyce. Zájemci o přihlášení dětí do české školky se mohou o podrobnostech informovat na tel. (514) 313-7721 nebo na emailem radkavasut@gmail.com.

SO 16.5. v 10.00 (do 15.00 h.) - Renata Kolářová organizuje kurz ve zpracování horkého skla ve Val David. Během pěti hodin se dozvítí o historii tavení skla, o jeho vlastnostech, technice a možnostech jeho zpracování, a sami si můžete něco vyrobit. V ceně 105 \$ (včetně daně) je materiál i poplatek za pec. Ukázky výrobků najdete na www.renatamosaic.com. Info tel. ➤

We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund (CPF) of the Department of the Canadian Heritage.

In memoriam

S bolestí v srdeci oznamujeme všem přátelům a známým, že nás 2. dubna 2015 navždy opustil náš milovaný otec

JAN JECH.

Zemřel v klidu v domově důchodců ve Zlatých Horách na severní Moravě. Narodil se v Moravských Budějovicích 19. listopadu 1918. Vystudoval vysokou zemědělskou školu v Brně a pracoval převážně v zemědělství a hygieně. Do Kanady emigroval v roce 1968. V roce 1970 si s manželkou Vlastou koupili farmu a začali pěstovat jablka. Měli mnoho známých a přátel, kteří tam rádi jezdili na návštěvy a na brigády při sklizni jablek. V roce 1988 farmu prodali a odstěhovali se do Beaconsfieldu. Po úmrtí manželky Vlasty v roce 2011 se

pan Jech přemístil do domu důchodců na Moravě, aby byl poblíž své dcery. Kdo jste ho znali, věnujte mu tichou vzpomínku. Jan a Maryša

Oznamujeme se smutkem, že paní JARMILA FOUKALOVÁ, rozená Zikmundová, zemřela v domově pro seniory „Sunrise“ v Beaurepaire v Quebecu dne 4. dubna 2015 ve věku 91 let. Narodila se v Praze, vystudovala gymnázium Elišky Krásnohorské a ačkoliv chtěla studovat umění v Itálii, výlečné okolnosti ji přinutily stát se sekretářkou. V červnu 1944 se vdala za Jaroslava Foukala, právníka a podnikatele, majitele továrny na boty Botit. Když komunisté v roce 1948 jejich továrnu znárodnilí, odešli manželé Foukalovi se svými dvěma syny Petrem a Jiřím do

Kanady, kde se jim narodila dcera Jana. Když děti odrostly, založila Jarmila firmu Country Tiles a s úspěchem dovážela evropské a mexické keramické dlaždice. Zapojila se i do života české komunity v Montrealu, pomáhala s organizací české doplňovací školy, při českých bazarech a účastnila se všech aktivit. Jarmila byla vždy velmi aktivní sportovkyní, hrála tenis, plavala, chodila na dlouhé výlety a hodně cestovala. Svou srdečností a ochotou pomoci si získala mnoho přátel po celém světě.

Vzpomínková oslava jejího života se bude konat v sobotu 20. června 2015 ve 3 hodiny odpoledne ve Fritz Farm, 20477 Lakeshore Rd., v Baie d'Urfé. Místo květin můžete poskytnout dar ve prospěch Alzheimer Society. Celé rodině tímto vyjadřujeme upřímnou soustrast. AM

Chtěli bychom touto cestou poděkovat všem přátelům a známým za projevy soustrasti u příležitosti úmrtí mého manžela a tatinka ING. VLADIMÍRA RYDLA, který odešel v tichu a klidu 17. října 2014.

Jsme vděční za krásný život s ním a bohaté společné životní zážitky. Děkujeme za projevy přátelství. Dagmar Rydlová

ADRESY

VELVYSLANECKÝ ČR V KANADĚ
251 Cooper St.
Ottawa ON K2P 0G2
Tel: (613) 562 3875
Fax: (613) 562 3878
E-mail: ottawa@mrv.cz
www.mrv.cz/ottawa

GEN. KONZULÁT ČR V TORONTO
Gen. konzul VLADIMÍR RUML
2 Bloor St. W. suite 1500, Toronto
ON M4W 3E2
Tel: +1(416) 972 1476
Fax: +1(416) 972 6991
Email: toronto@embassy.mrv.cz
www.mrv.cz/toronto
Nouzové linky:
+1 (647) 282 8119
+1 (647) 406 9221

HONORÁRNÍ GENERÁLNÍ
KONZULÁT ČR V CALGARY
Hon. konzul JERRY JELINEK
Calgary, AB T2V 0E5
Suite 303 - 6707 Elbow Dr. SW
Tel: +1(403)269 4924
Fax: +1 (403)259 4533
Email: calgary@honorary.mrv.cz
jelinek@terrangement.ca

HONORÁRNÍ GENERÁLNÍ
KONZULÁT ČR V MONTREALU
Hon. konzul dr. HYNEK ZIKOVSKÝ
1920-2020 Rue University Montréal,
Québec H3A 2A5 Tel: (1514)316 4383
Email: montreal@honorary.mrv.cz

HONORÁRNÍ GENERÁLNÍ
KONZULÁT ČR V VANCOUVERU
Hon. konzul Veronika FLORIANOVÁ
Působnost: Britská Kolumbie
Časový posun: -9 hod
PÁ 15.00 - 17.00 (předem dojednat)
112-1118 Homer St.
Vancouver BC V6B 6L5
Telefon +1(888)348 8779
vancouver@honorary.mrv.cz

VELVYSL. KANADY V PRAZE
Vé strunách 95/2, 160 00 Praha 6
Tel: (+420)272 101 800 Fax: (+420)272
101 890 Email: canada@canada.cz
www.canada.cz

ČSSK V KANADĚ
PO Box 564, 3044 Bloor St. W.
Toronto ON M8X 2Y8
Tel: (416) 925 2241 Fax: (416) 925 1940
Porady a ověřování dokladů:
Email: ustredi@cssk.ca nebo toronto@
cssk.ca, www.cssk.ca
Torontská pobočka (416)762 6846

NOVÉ ČESKÉ DIVADLO
NEW CZECH THEATRE
348 Riverdale Ave., Toronto, ON
M4J 1A2, Tel: (416) 463 3182
Email:nove.divadlo@gmail.com

ŘÍMSKO-KATOLICKÝ KOSTEL
SV. VÁCLAVA
Rev. LIBOR ŠVORCÍK
496 Gladstone Av., Toronto ON
M6H 3H9
Tel: (416)532 5272 Fax: (416)516 5311
www.katolik.ca

SLOV. EV. KOSTOL SV. PAVLA
Rev. LADISLAV KOZÁK
1424 Davenport Rd., Toronto ON
M6H 2H8
Tel: (416) 658 9793

RÍM. KAT. KOSTOL SV. CYRILA
A METODA, farár JOZEF VAŇO
5255 Thornwood Dr., Mississauga,
ON L4Z 3J3
Tel: (905) 712 1200
Fax (905) 712 0974

DEPT. OF SLAVIC LANGUAGES
UNIVERSITY OF TORONTO
Alumni Hall, 121 St. Joseph St.,
Room 405, Toronto, ON M5S 1J4
Associate prof. Veronika Ambros
Tel: (416) 926 1300 ext. 3200
veronika.ambros@utoronto.ca

REMEMBERING OUR FATHER, JOHN PETER MORAWETZ

May 4, 1919 - April 5, 2015

Dad was born in Svetla nad Sazavou, Czechoslovakia, the family summer home, on May 4th, 1919. He was another son, the third child of Richard and Frida Morawetz. His two older brothers were, Herbert, the eldest, and then Oskar in the middle. A sister Sonja, arrived a couple of years later. John's early years were spent growing up and attending school in Upice and later in Prague where the family had moved so that John's eldest brother Herbert could pursue higher levels of education. Family life was very important to the Morawetz family, and weekly gatherings of the extended family ensured a very tight knit, loving clan. Those who still remain are as close now as they were as children, a trait that has been passed down to the younger generations. Following an educational experience in the UK 1938-39, John's life took a turn when he was unable to go back to

his homeland due to the start of the Second World War. He ended up spending the war years in Northern Ireland. While working at James Mackie & Sons in Belfast, he met his future bride, Maureen McKee.

After marrying in 1944, John & Maureen in late 1946 emigrated to Toronto, Canada where the rest of John's family had already moved just prior to the start of the war. In Toronto, John joined his father in the family business at Hamilton Carhartt, manufacturers of coveralls, blue jeans and men's casual trousers, where he worked until the business was

sold in 1974. Following the sale of Carhartts, John purchased half ownership of Forward Precision Tools, an importing and distributing company of precision measuring machines and instruments.

He worked in this business until retiring at the age of 80 in 1999. Upon retirement his children gave him his first computer which he continued to use regularly right up until the time of his death. John and Maureen had five children, eleven grandchildren, and four great grandchildren with one more on the way. Family gatherings have occurred throughout all our lives, and on many occasions have included the much bigger extended family from all parts of the globe.

My sisters wrote a very beautiful obituary at the time of our father's death, and I will include a portion of it here. "His adventurous spirit,

pragmatic nature and strong family values carried him through many challenging times. He was a pillar of strength, providing a constant example of enthusiasm and possibility. John's sharp mind and curious spirit were with him to the end. He read the Globe and Mail from start to finish every day, never forgot his high school chemistry and physics, and was an inexhaustible source of historical facts and figures.

He was an engaging conversationalist, story teller and the magnanimous host of many a social occasion. John, to the amazement of everyone, recovered from several health set backs over the past couple of years. Sadly, this last visit to hospital saw him passing away. His children and families lovingly remembered him by celebrating with a specially prepared Czech dinner on what would have been his 96th birthday, May 4th.

Dad would have loved it, two of his favourite things in life, family and great food. We miss you Dad. Submitted by Sonja Morawetz, eldest daughter of John & Maureen Morawetz, May 11, 2015

► (450) 512-2081 nebo email: renatamosaique@yahoo.com.

ST 20.5. ve 12.30 - Klubu seniorů, info poskytne paní Olga Nováková, tel. (514) 697-2125. Těšíme se na vás!

NE 24.5. v 11.00 - mise sv. Václava se koná v kapli ve 3. patře budovy Loyola High School, 7272 Sherbrooke Street West, na rohu West Broadway. Růženec se modlíme od 10.30 hodin. Prosíme, přicházejte včas, protože budova se v 11 hodin zamká. Rose Mary Strban

PÁ 29.5.- ST 24.6. - další sólo výstavu plastik a reliéfů pod názvem Water chystá Eva Lapková v Halifaxu v galerii Studio 21 Fine Arts, 1273 Hollis Street, Nova Scotia.

PÁ, SO a NE 19. - 21. 6. se v ottawské univerzitě koná 65. kongres ČSSK. Večer 19. června mezi 17. a 19. h. jsou delegáti pozváni na přátelské setkání na velvyslanectví ČR, v sobotu ráno začíná jednání. Máte-li zájem zúčastnit se kongresu, ohlaste se M. Fuchsové, tel. (514) 737-8325.

Bližší informace je možné najít na webové stránce Sdružení www.cssk.ca.

HUDBA

NE 17.5. ve 13.00 - koncert velmi dobré známé dvojice Duo Ventapane (Manu Shiraishi - housle, Martin Karliček - klavír) se koná v Pianos Bolduc, 7719 St. Laurent, Montreal, QC H2R 1X1, na programu jsou Kompletní sonáty pro housle a klavír od Johannaese Brahmse. Vstup volný.

PO 29.6. - Ne 5.7. - pořádají Martin Karliček a Manu Shiraishi spolu s třemi dalšími profesory hudby Westmount Chamber Music Workshop - Strings and Piano - pro zájemce všecky věkových kategorií v oboru klavír, housle, viola, cello, kontrabas a kytráka. Odpolední a večerní kurzy se budou konat v prostorách Studio de piano Westmount, 4910 Sherbrooke W., Westmount, H3Z 1H2. Cena 300 \$. Zájemci o kurzy kontaktujte prosím nejdříve do 31. května na Manu Shiraishi, tel. (514) 621-6885 nebo emailem: wchambermusicw@gmail.com.

SO 4.7. v 19.00 - koncert profesorů Westmount Chamber Music Workshop v kostele Westmount Park United Church, 4695 de Maisonneuve

NE 5.7. v 15.00 - koncert závěrečné vystoupení žáků Westmount Chamber Music Workshop v kostele Westmount Park United Church, 4695 de Maisonneuve

Ačkoliv je MONTREALSKÝ VĚSTNÍK zasílán zdarma, finanční příspěvky jsou vítány. Chcete-li tiskovinu podpořit, zasláte laskavě příspěvek na adresu Ema Košacká, 6542 McLynn, Montreal, QC, H3X 2R6. Šek vystavte na „Czech and Slovak Vestník“. Dotazy a informace můžete psát i na email: montrealvestnik@gmail.com nebo amartini@yahoo.com. Vice na: www.montrealvestnik.com. (Právě výše MV č. 9, květen 2015, ročník 51, z něhož jsme čerpali informace pro naše čtenáře ND.)

WINNIPEG

ČT (každý) v 19.30 - Czech School Classes - volejte (204) 722 - 7209 nebo helstel@shaw.ca.

Přinesla nám Rudá armáda v květnu pětačtyřicátého svobodu? Možná provokativní, možná zbytečná otázka. Sám si ji kladu celý život. Také ve staré vlasti začíná naplno rezonovat. Jistě na to má vliv současná mezinárodní situace a neoimperialistická politika kremelského vedení.

Leč i kdyby se Kreml choval „normálně“ (neagresivně vůči Ukrajině a jiným sousedům, neházel Západu z principu politické klacky pod nohy a neprovokoval na nejrůznějších místech světa včetně Arktidy), otázky z úvodu bychom se stejně nezabívali.

Novinář Pavel Šafrař napsal na svém webu Svobodné fórum k tomuto tématu zásadní větu: „Sovětský svaz nebyl sám svobodný, a proto nemohl nikoho osvobozenat.“ Tak tomu v principu je. Dosadime-li za název státu název vládce - diktátora (byť z nutnosti dočasného spojence Západu), dostaneme větu: Přinesl nám Stalin svobodu? Stalin a svoboda, to je jako Hitler a sympatie k Židům. Jako oheň a voda, jako vegetarián pochutnávající si na vepřovém koleni. Prostě něco, co rovnici, equation, nikdy nevytvoril.

Máme tedy zpochybňovat podíl Sovětského svazu na osvobození Československa? V žádném případě! O to tu píče nejde a jít nesmí. Pražané oprávněně a upřímně vítali „s šeríky v rukou“ Rudou armádu 9. května 1945. Sověti byli oprávněni a upřímně vitéti všechno jinde na východ od demarkační linie, která rozdělila republiku na sovětskou a americkou osvobozenací zónu. Stejně byli vitéti i Američané západně od linie Karlovy Vary - Plzeň - České Budějovice.

K 70. výročí konce války: Ve jménu pravdy

Pro ND Lubomír Stejskal

To, oč jde a jít musí, je pravda. Na obou stranách demarkační čáry umírali osvoboditelé - a ti zaslouží nejvyšší úctu. Všichni. Sověti i Američané, Čechoslováci ve Svobodové armádě. Domáci partyzáni i povstalci. A rovněž vlasovci, vojáci Ruské osvobozenecí armády, kteří bojovali na straně Německa proti SSSR, ale na konci války obrátili zbraně proti nacistům a pomohli osvobodit Prahu. Zapomenout nesmíme ani na vojáky rumunské armády, jichž padlo při osvobození republiky na šest desítek tisíc. (Ke Spojencům se Rumunsko přidal po státním převratu ze srpna 1944.) A na mnohé další.

Nejdé tedy o samotné osvobození - od německého nacismu. Důležité je, co se dělo po osvobození. Dovolme si malou spekulaci. Vyvíjela by se situace jinak, kdyby demarkační linie vedla jinudy a celou republiku osvobodili Američané? Přišel by únor 1948 a čtyřicet let komunistické diktatury? Podle teze žurnalisty Šafrať by měla být záporná. Neboť USA byly svobodní, a proto nás mohly osvobodit nejen od nacistické despacie, ale mohly garantovat svobodu i pro dobu poválečnou. Stejně jako ve všech zemích západní Evropy, které spolu s Britny, Kanadou a dalšími osvobodily.

Ne tak tomu bylo v případě Stalina. Od diktátora, nikoli nepodobného tomu, s nímž se zprvu spojil (1939, pakt Molotov-Ribbentrop) a proti němuž byl později nucen vést válku (1941-1945), nebylo možné očekávat trvalou svobodu, ale pouze dílčí. Stalin nás zbavil nacismu, ale do tří let ziskal to, oč tajně usiloval:

Československo se stalo jeho politickou kořistí a po krátkém vydechnutí v podivném systému polodemokracie 1945-1948 (neblahný systém Národní fronty bez opozice) nanovo ztratilo svoji svobodu. Že naše tehdejší politická reprezentace včetně prezidenta Beneše k této ztrátě svójí naivitou nemalým podílem přispěla, je ovšem také pravda. Smutná pravda.

Jak tedy konec války v Evropě slavit? A slavit vůbec? Jistěže: padlým vzdát poctu a ve jménu pravdy začít nahlásit říkat, jak se věci mají. Sověti se Stalinem v čele nás osvobodili od nacistů, aby nás záhy svobody zbabili a vytvořili si z Československa, zbaveného o Podkarpatskou Rus, svoji politickou kolonii.

Květnové osvobození si jistě zalouží pozvednutí číše: je skvělé, že nás Rudá armáda spoluzavila německé nadvlády. Ovšem tuto její zásluhu devaluje skutečnost, že nám posléze Kreml vnutil nadvládu vlastní. Toto dilema zůstane natrvalo zapsáno v pravdivé učebnici dějin dvacátého století. ■

ZPRAVODAJSTVÍ TAKÉ Z DOMOVINY

I PŘES FAKTICKÝ KONEC DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY SE NĚKTERI NĚMEČCI VELITELÉ STÁLE ODMLÍTAL VZDÁT. POSLEDNÍ BITVOU V EVROPE BYL PODLE ŘADY HISTORIKŮ STŘET U OSADY SLIVICE U MILÍNA NA PŘÍBRAMSKU, KTERÝ 11. KVĚTNA 1945 VYPROVOKOVAL GENERÁL KARL VON PÜCKLER-BURGHAUSS. NECHAL ZDE VYBUDOVAT OBRANNÉ POSTAVENÍ, KTERÉ TOVÝLÍ TFLINIE TĚŽKÉ TECHNIKY VČETNĚ TANKŮ A MINOMETŮ A PŘES 6000 VOJÁKŮ SS. PROTÍ TĚTO PŘESILE SE POSTAVILI PARTÝZÁNI, AVŠAK V NEMĚLI ŠANCY NA ÚSPĚCH. NĚMECKÝ ODPOR ZLOMIL AZ PŘÍSLUŠNÍCI NĚKOLIKA SOVĚTSKÝCH JEDNOTEK. POSLEDNÍ VÝSTŘELY ÚDAJNĚ PADLY 12. KVĚTNA VE 03:00. NA STRANĚ PARTÝZÁNŮ A RUDOARMÉJCŮ ZAHYNULO ASI 60 LIDÍ. VON PÜCKLER PODEPSAL KAPITULACI V NOCI 12. KVĚTNA 1945 V RAKOVICKÉM MÍLNĚ V ČIMELICích. GENERÁLOVA SEBEVRAŽDA JE HISTORIKY POVÁZOVÁNA ZA SYMBOLICKÝ POSLEDNÍ VÝSTŘEL VÁLKY NA ČESKÉM UZEMÍ.

RÍDIČI SI MOHOU ve vybraných městech u čerpacích stanic po celý květen nechat zdatného otestovat od optometristů zrak. Kvalitní vidění je zásadní pro to, aby řidič ovládal vůz bezpečně a neohrožoval ostatní účastníky silničního provozu. Některí řidiči o svém horším vidění nevědí, a pokud kvůli tomu způsobí dopravní nehodu, policisté nedlesní, zda řidič měl správné dioptrii, jen to, zda v případě horšího zraku má brýle. Optometristé a jejich asistenti porovnají kvalitu vidění vyšetřovaného. Vyloučí nebo potvrdí hodnoty naměřené na jeho brýlích se skutečným svým oka. Celostátní kampaň v roce 2013 odhalila mezi 589 vyšetřenými šest procent řidičů s nižší zrakovou ostrostí, jedno procento mělo zrakovou ostrost tak malou, že vůbec za volant usednout neměli.

VNĘTNAMSKÝ PREZIDENT Truong Tan Sang slíbil svému protějšku Miloši Zemanovi odstranění administrativních potíží, které brání českým firmám při obchodování s Vietnamem. Podle Zemana je Vietnam velmi zajímavým exportním trhem a perspektivní světovou ekonomikou. Český prezident to řekl na tiskové konferenci po společném jednání. Zeman také vyzdvíhl vietnamskou komunitu v Česku, která by podle něj mohla být „zářímým příkladem pro některé další členy České republiky, kteří ani pracovitostí ani podnikavostí nevynikají“.

PRAŽSKÝ HRAD ZVĚŘEJNIL, PŘIJMY VEDOUCICH PRACOVNIKŮ SVÉ KANCELÁŘE. Z INFORMACÍ NA HRADNÍM WEBU VYPLÝVÁ, že ředitel odboru Ioni brali včetně odměn v průměru 50.000 až 80.000 Kč čistého za měsíc. Průměrný čísťí měsíční příjem vedoucího kanceláře Vratislava Mynáře činil 119.636 korun, jeho zástupce měl zhruba o 36.000 méně. Mynář se zvěřejněním platů dlouho bránil, nedávno ho kvůli tomu kritizovala poslankyně za TOP 09 Věra Kovářová a opakovaně na to upozorňovala tisk. Mynář tuto kritiku odmítl jako hysterické a úcelové výkřiky. Ve spolupráci s legislativním odborem kanceláře prezidenta příjem vedoucích úředníků na Hradě a tu výslednou poslal k posouzení ÚOOU.

ČESKO BY PŘI MOŽNÉM přijetí eura nemuselo kvůli intervenci ČNB přijímat společnou měnu v tak výhodném kurzu, jako dříve Slovensko. Na Žofinském fóru to řekl prezident Miloš Zeman. „Slovákům se podařilo dosáhnout, že z původních 36 slovenských korun za euro se dostali na 30 korun, takže euro přijímali ve výhodném kurzu, a právě proto že 70 procent slovenské populace s eurem spokojeno,“ uvedl prezident. Pokud by Česko v době intervence ČNB vstoupilo do systému směnných kurzů ERM II, může mít podle Zemana poměrně značné potíže s kurzem koruny. Mechanismus sice povoluje posílení měny, toto posílení je však do jisté míry kontrolováno Evropskou komisí, uvedl.

HRAD NA SVÉM WEBU zveřejnil první z článků Ferdinanda Peroutky, který povážuje za kontroverzní. Jde o článek s názvem Češi, Němci a židé, který byl publikován 22. února 1939 v časopise Přítomnost. Na postupnou publikaci článků upozornil prezidentův mluvčí Jiří Ovcáček před týdnem. Článek „Hitler je gentleman“, který prezident Miloš Zeman připsal Ferdinandu Peroutkovi a mluvčí po něm několik týdnů pátrá, zatím prezident nemá. Prezident v lednu ve svém projevu na pražském fóru k holokaustu hovořil mimo jiné o selhání intelektuálů v krizové situaci, jakým byl nástup nacismu, a o jejich fascinaci nacismem. „Jeden z největších českých novinářů Ferdinand Peroutka uveřejnil v prestižním časopise Přítomnost článek s ti-

tulkem „Hitler je gentleman“. Tentýž novinář po mnichovském dohodě napsal: „Nemůžeme-li zpívávat s anděly, musíme výti s vlky,“ řekl tehdy Zeman.

Zeman minulý týden při návštěvě Mariánských Lázní řekl, že pokud se článek nenajde, omluví se. „Prestože ho skutečně četl,“ uvedl a dodal, že Peroutka napsal v době okupace ještě horší věci. Existenci článku „Hitler je gentleman“ zpochybnil jak historik Petr Zidek, tak Společnost Ferdinanda Peroutky. Sdružení Ferdinanda Peroutky otevřeným dopisem vyzvalo prezidenta, aby svá tvrzení bud doložil, nebo se veřejně omluvil. Podle informací médií se chystá prezidenta žalovat Peroutkova vnučka Terezie Kaslová. V žalobě na ochranu osobnosti hodlá požadovat prezidentovu omluvu.

KRAJINY EU RUŠÍA ROAMING, digitální sektor čakají změny - roamingových poplatkov - dohodli sa na tom belgické a luxemburské telekomunikačné regulačné orgány, kde súhlasili s ukončením roamingových poplatkov pre mobilných užívateľov v týchto dvoch krajinách. Dohoda umožní zákazníkom s belgickým telefónnym číslom bezplatný pripojenie k sieti v Luxemburgu. To umožní luxemburským operátorom ponúkať služby zákazníkom z Belgicka a základe roamingových dohôd platných v Luxembursku. Rovnaký postup bude uplatnený pre Luxemburčanov a luxemburské telefónne čísla na území Belgicka. Bývalý belgický premiér a predsedu frakcie liberálov v Európskom parlamente Guy Verhofstadt v správe pre médiá túto novinku označil ako príklad pre ostatné členské štáty EÚ. „Operátori z iných európskych krajín by mali nasledovať tento príklad. Belgicko a Luxembursko ukázali, že užiaja spoluprácu poskytujete skutočnú pridanú hodnotu pre svojich občanov a vytvárať zároveň viač obchodných príležitostí pre operátorov mobilných sietí,“ konštatoval Verhofstadt. Európska komisia zverejní dlho očakávaný balík návrhov na do budovanie jednotného digitálneho trhu v EÚ (Digital Single Market, DSM). Jeho súčasťou by mal byť aj ďalší tlak na odťažovanie roamingových poplatkov v celej EÚ do roku 2018. (euractiv.sk)

SKEPTICKY SE POSTAVIL prezident Miloš Zeman k otázce vybudování tunelu pod Červenohorským sedlem, který by spojil odlehle Jesenicko s ostatními regiony kraje a země. Podle něj by byl jeho napojení na polskou stranu. Prezident to řekl při zahájení třídenní návštěvy v regionu. Na svém prvním setkání se zástupci kraje naopak znovu vyzdvíhli potřebu stavby kanálu Dunaj - Odra - Labe, který by podle něj kraj pomohl snížit nezaměstnanost. Zeman během svého pobytu v Olomouckém kraji tentokrát míří na Šumpersko a Jesenicko.

EKOLOGICKÁ DAŇ V ČR se bude zřejmě platit i u deset let starých aut. Vláda schválila věcný záměr zákona o výrobčických súkromných společnostech, který předložila ministerstvo životního prostředí a průmyslu. Podle loňských statistik Sdružení automobilového průmyslu je vozidel starších deseti let v Česku více než tři miliony. Zpřísnit se mají i podmínky pro likvidaci autovraků, vysloužilých svítidel, baterií a solárních panelů nebo ojetých pneumatik. Norma sleduje celý „životní cyklus“ výrobku až do chvíle, kdy skončí jako odpad.

DALŠÍ TEŽKOU ZKOUSKU připravil život legendární gymnastice Věry Čáslavské. Sedminásobná olympijská vítězka trpí rakovinou slinivky břišní, ve čtvrtk 14.5. nastoupila do nemocnice a hned následující den ji čeká náročná opera. „Snažím se do toho jít s kuráží.“ řekla 73letá sportovkyně. Věra Čáslavská je sportovní hvězda. Z Tokia 1964 a Mexika 1968 má sedm zlatých olympijských medailí, čtyřikrát byla zvolena československou sportovkyní roku a v roce 1968 byla vyhlášena nejlepší sportovkyní světa.

ROZHLS.CZ, IDNES.CZ, AKTUALITY.CZ

UPRCHLICKÁ KVÓTA: Brusel spočítal, kolik uprchlíků nacpe do ČR! To číslo je síla!

Evropská komise do konce května předloží návrh, jak kvůli nejší migrační vlně dočasně přezdělovat uprchlíky uvnitř celé Evropské unie. Kvůli situaci chce komise zároveň vůbec poprvé aktivovat příslušný nouzový mechanismus podle základních evropských smluv a pomoci tak členským zemím celicím velkému přílivu migrantů.

Do konce měsíce také evropská exekutiva navrhe program, v jehož rámci bude moci za dva roky do unie legálně přesídit ze třetích zemí 20 000 lidí, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu.

Na tento program, který má být realizován společně s Úfadem vysokého komisaře pro uprchlicky OSN (UNHCR), hodlá komise vyčlenit 50 milionů eur (přes 1,3 miliardy korun). Podle dostupných informací má na Česko připadnout povinnost dát nový domov 525 imigrantů.

Návrh trvalého přemístování azylantů uvnitř EU v nouzových situacích, tedy při jejich mimofádném přílivu, by chtěla komise představit do konce roku.

Klíčem pro rozmístování mají být ve všech případech údaje o velikosti populace té které členské země, o jejím hrubém domácím produktu, počtu dosavadních žádostí o azyl a o míře nezaměst-

jí týkat.

Komise svou novou Agenda pro migraci představila dříve, než původně plánovala. Reagovala tak na trvající silnou vlnu migrantů, kteří se pokouší přes Středomoří moře dostat především do Itálie. Od počátku roku ve vlnách našlo smrt na 1770 lidí, desetitisíce ale cestu zvládly či byly zchráněny. O věci už na konci dubna mimořádně jednal summit Evropské unie.

Zdroj: http://tn.nova.cz/clanek/dovou-let-musi-cesko-prijmout-525-uprchliku-spoçitala-eu.html?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=2015-05-13

MAJÍ PRAVDU?

Po okupaci Češi utíkali za hranice, teď uprchlíky nechtejí, piší Německý týdeník Die Zeit se v čerstvém komentáři velmi ostře pustil do České republiky. List poukazuje na to, že zatímco po

tanků až 200 hlavicemi od sily 20 kilotonu do jedné megatuny. Podle výzkumů provedených po explozi v Hirošimě zemřelo 60 proc. lidí na následky popálenin, zatímco radiace způsobila 15-20 proc. obětí. Detonace dvou 15kilotonových bomb by mohla náraz zahubit přes 200 tisíc obyvatel, psal týdeník Reflex v jedné své stati právě k tomuto problému před dvěma lety.

Dále doplňuje: pět bomb o sile 500 kiloton by spolehlivě zahubilo 86% populace Teheránu a pouhé procento obyvatel by uniklo zraněním. Studie říkají, že např. Teherán je vůči nukleárním zbraním obzvláště zranitelný, neboť leží mezi horami (horák nemá kam uniknout), vznáší se nad ním velké množství prachu (který se výbuchem rozpálí), má velkou koncentraci obyvatel a chatrné

sovětské okupaci Češi hledali v západních zemích azyl, sami uprchlíky zarytě odmítají.

Němci uznávají, že Česko není v protiuprchlických postojích zdaleka samo, podobné postoje mají i Poláci nebo Maďaři. Die Zeit si všiml, že zatímco ve většině témat se postovorské země nedokázali shodnout, u uprchlíků naopak panuje shoda dokonalá.

Podle komentáře je prý z nejhlasitějších oponentem přijímání uprchlíků maďarský premiér Viktor Orbán, který rozhodně nestojí o to, aby se Maďarsko kvůli imigrantům muselo jakkoli měnit.

V těsném závěsu je podle Die Zeitu český prezident Miloš Zeman, který antipaticí uprchlíkům předeším z muslimských zemí ani neskrývá a komentátor připomíná Zemanův výrok, že „umírněný muslim je stejný protimluv jako umírněný nacist“.

Německý týdeník také připomíná hnutí Islám v České republice nechceme, které má na facebooku přes sto tisíc fanoušků. A poukazuje na situaci v Československu po srpnové okupaci, kdy tisíce lidí prchaly přes Železnou oponu a automaticky počítaly s tím, že je západní země příjem.

A díky se očekávat, že výše kvůli uprchlickým kvótám dál porostou. Na veřejnosti totiž unikla informace, že předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker už má hotový vzorec, podle kterého se mají uprchlíci v zemích EU rozptýlit.

Rovnice prý počítá s mnoha proměnnými jako je hrubý domácí produkt, rychlosť ekonomického růstu, nezaměstnanost nebo počty přijatých uprchlíků z minulých let. Juncker by měl svůj matematický výtvor představit podrobň v nejbližších hodinách.

Zdroj: <http://tn.nova.cz/clanek/po-ocupaci-cesi-utikali-za-hranice-te-d-uprchliky-nechteji-pisi-nemci.html,13.5.2015>

KE DNI

► ze str. 2 onu s neustále narůstající agresivitou. Obamova návita posiluje v íránských vládích přesvědčení, že doby 'satan' USA patří minulosti. Totální neutralizaci lalu USA, nikoliv mirová dohoda - jak zní zbožné přání Západu - je konečným cílem současné íránské politiky.“

A tak jsem nalistovala stránky, abych si ujasnila realitu: na celém světě se nachází přes 17 tisíc nukleárních náloží, bomb či hlavic. Jaderný arzenálem disponuje celkem devět zemí USA, Rusko, Británie, Čína, Izrael, Indie, Pákistán a pravděpodobně KLDR. Izrael disponuje podle odhadů různých think

stavby. Jeden úder proti hlavnímu městu - a rázem zmizí polovina průmyslu, třetina zaměstnanců veřejného sektoru a paděsát vysokých škol a univerzit v zemi.

A na závěr cituje vedoucího autorského týmu z Univerzity v Georgii, Chama Dallase: „Na každé trati jednou vykolejí vlak. Lidé si to jen nechťí připustit. Zavírají před tím oči.“

A tak mi všechno to úsilí o moc ve světě připadá jako snaha s jediným cílem: nevědomě sebeznečení.

Já vím, prožíváme radosti ze sportovního napětí světového mistrovství v ledním hokeji, srdečně sledujeme filmový festival v Cannes na starém kontinentě, jarní slunce hřejí, stromy jsou obalené květy. Svět je prostě krásný, chraňme si ho, všechno dobré a všem Vaše

Náš syn Petr, který odešel za šestím do Edmontonu v r. 2009, zatelefonoval den po zvolení NDP v provincích volbách v Albertě jednoduchou větu: „Prodamé barák, balíme a stěhujeme se zpátky do Ontaria.“

Překvapilo nás toto černo-bílé rozhodování a nabádal jsem Petra k rozvážnosti, že žádná polékva se nejí tak horká jak se uvaří, a Petr odpověděl jednou větu: „Kdo není do 30 let socialista, ten nemá srdce, a kdo je levíček po 30, ten nemá rozum“. Ukázal jsem mu emailovanou větu paní Firlové a ona se zachechala a připomněla mi, že kdysi zvítězili socialisté v Ontariu, že mojí první reakcí bylo - stěhujeme se na západ, ale než jsme se rozhodli a přikročili k provádění, by vůdc NDP v Ontariu zasměšněn a zhanoben a odhozen na smetiště zbabrých socialistických úmyslů, a dodnes máme v paměti tzv ray-days, kdy Rayova vláda neměla peníze na placení státních ontarijských zaměstnanců a rozholí zavést volné pátky učitelům, doktorem, aby je nemuseli platit, když nemohli.“

Eva taky vzpomněla, že když jsme minulý rok letěli na západ navštíviti rodinu, že bylo velkoleadrožlo z Toronto do Calgary plné mladých lidí, kteří opouštěli východ Kanady ve prospěch nové existence na západě. Ale to bylo předtím, než zkolabovala naftouknutá cena nafty, že stovky dolarů za barel na příhodnejší poloviční světovou cenu kolem 50 dolarů za barel.

Kdo chce kam, pomozme mu tam

Pro ND Rosta Firla

Pravda, všichni autoři si libovali, když cena benzínu šla dolů pod dolar za litr, protože vzestup ceny k půlhrámu dolaru činil řízení auta luxusem.

Spotřebitelé si vydělali odlehčením na konci minulého roku, zatímco albertská vláda tonoucí v naftových dolarech započala kvílet, že pokles ceny za naftu v této nejbohatší naftové provincii přinese deficit a utrpení, když oni u vesla rozpočtovali provinciň štědrý výdaje dle příjmů z ceny barelů nafty za stovku. S úzasmem se jen Albertané, ale i Kanadáné uvědomili, že byrokratické řízení vždy utratí to, co přijde do státní pokladny, a že ani v bohaté Albertě vládní hluapí nemyslí na zadní kolečka a deštivé dny. Pochopitelně jsem dalek tomu, abych přirovnával Alberta ke zpustým zemím zhola závislým na exportu a přijmech z nafty jako je Rusko, Irán či Venezuela, které se hroutí pod diktátem poloviční ceny za exportovanou naftu, protože mentalita byrokrata je mezinárodní fenomén a byrokrat se vždy chová jako „prase v žitě“ a co nespouštěje to podupe.

Albertané v těchto volbách ukončili 44 let konzervativní strany u moci v Albertě a sklidili, co zasezí - opulentní hospodaření s přirodním bohatstvím. Kanadská burza den po vobách reagovala poklesem ceny akcii o 3-5%, a zaříste přibrzdi velkopleby volební sliby rozdat zájmovým skupinám ve státním zdravotnictví a školství, že nelze platit z peněz, které nejsou, a odvěká taktika socialistických vlád, bohatým brát a chudým dávat se nevyplati ani v Albertě. Zvýšení podnikových daní z 10 na 12% jako první rozhodnutí nové vlády je signál, kam socialisté zamířili.

Postrášení investoři zastaví příliv investic do pocuchaného naftového rozvoje a do roka či do dvou bude socialistická provinciální vláda stejně nenaviděná jako bývalá socialistická vláda v Ontariu na počátku 90. let.

A za čtyři roky půjde albertská vláda od válku tak, jako šla socialistická vláda v Ontariu na hromadu hlučných nápadů, a ontarijskí voliči doposavad nezaměnili.

Ale zpátky do Alberta: na volební den tam sněžilo, přímo chumelilo na voliče chvátající světél vládu nad Albertou socialistům, a toho nebylo dost voliče proudit, že i povětrnost se zamračila nad takovou blázinivou, a Albertané zařízení na státní živatlání o globálním oteplování a ve vánici volili tým, který tradičně slibují voličům. „Poručíme větru dešti“, což my pamětníci socialistického blbivo lády nezapomeneme.

Útěchou nad volebním přehmatem budí fakt, že za čtyři roky budou zákonem demokracie znovu volby a v Kanadě se nemůže stát to, co udělali zvolení načisté v Německu roku 1933, když zrušili opozici a volby a za 12 let přivedli Německo k totální porážce, a toto 70 let zestárlé vitézství zrovna slavíme na podzadí říčení zbraní z Ruska a stínání hlav na Blízkém východě.

A tímto pohledem zvěří se volební vitézství socialistů v Albertě lokální škobrunutí a nevýznamnou sprchou, která nepochyběně upevní vitézství konzervativců ve federálních volbách na podzim. □

Konec války se v Sudetech konal ve znamení americké armády. Do Chodova vstoupila 7. 5. 1945 ve 12 hodin. Demarkační čára musela končit na okraji Karlovyho Varu a linie vedla podél železniční trati mezi dnešní Mírovou a Chodovem. Dál podle rusko-amerických dohod US Army nesměla. I. pěší divize a 9. obrněná byla posádkou v Chebu, Kynšperku, Lokti, na zámečku v Královském Poříčí i na hranicích demarkační linie v Chodově, až skoro do konce roku 1945.

25. října 1945 byla zahájena první etapa vnitřní kolonizace (přemístění bylo většinou vynucené) obyvatel maďarské národnosti z jižního Slovenska do českého pohraničí; tato etapa skončila 4. prosince 1945. Druhá fáze probíhala od července 1946 do února 1947. Souběžně probíhala tzv. reslovakizace (od června 1946) občanů maďarské národnosti.

20. listopadu 1945 byl přijat plán na odsun 6 650 000 Němců z území Polska, Československé republiky, Maďarska a Rakouska do jednotlivých okupačních pásem Německa. Z Československé republiky mělo být odsunuto celkem 3 mil. tzv. sudetských Němců, z toho 1,75 milionu do amerického pásmu a 750 tisíc do sovětského pásmu Německa. (Podle Wikipedie)

Zmizet měli nejen Němci, ale i názvy, které by je připomínaly. Oběžník ministerstva vnitra z 10. srpna 1945: "Obnovení ústavněprávních poměrů a nové

Konec války v Sudetech

Pro ND Frank Nykl

právní postavení Němců v zemi české a moravskoslezské vyžaduje, aby bylo do souladu s těmito změnami uvedeno také přejmenování ulic a veřejných míst. Ministerstvo vnitra žádá (...) aby byly odstraněny všechny názvy (...) připomínající dobu nesvobody, nacismus a jeho představiteli, jakož i germanizaci a němectví odstraněná jména nahrazena novými, nejvíce vhodnými názvy". Odstraňovány byly i staré názvy, které s nacismem neměly nic společného. Například v Plzni byl přejmenován Saský most na Rooseveltův nebo Říšské předměstí bylo přejmenováno na Jižní, přestože tento název neslo již v době monarchie a s němctvím nemělo nic společného. Přejmenování se nevyhnulo ani názvům měst. Přejmenována byla například města Kyšperk (Letohrad), Německý Brod (Havlíčkův Brod), Falknov (Sokolov), Frývaldov (Jeseník) či Jägendorf (Krnov) a mnohé další.

Na území dnešního Česka zaniklo po roce 1945 cca tři tisíce obcí, i okresů města jako například Doupu. Přednosta pražského osídlovacího úřadu v roce 1947 napsal. „Celý národ si byl vědom toho, že odsun musí být proveden, i kdyby měl v pohraničí růst jen plevel“. Některá místa byla přeměněna na vojenské újezdy.

Počet vysídlených Němců, kteří museli odejít v důsledku poválečného odsunu se pochybuje někde kolem 2,6 milionu osob, zbytek připadá na osoby, které byly donuceny uprchnout v důsledku válečných událostí. Masivní úbytek německého obyvatelstva Sudet byl alespoň zčásti nahrazen lidmi z vnitrozemí Českých zemí a Slovenska a také přistěhovalci ze zahraničí, například Řeky, Rumuny a Volynskými Čechy. Imigrantů z ciziny bylo úhrnem asi 200 000.

Do Sudet později za podpory komunistické vlády přesídlilo i mnoho stovek slovenských Romů.

Chodovští Němci určeni k odsunu byli značeni bílými páskami na rukávě. Bez tohoto značení zůstali pouze ti z Němců, kteří jako bývalí komunisté nebo sociální demokraté zůstali po dobu okupace loajální ke státu, nebo byli za války perzekuováni. Němci si při odsunu mohli s sebou vzít zavazadlo ve váze 60 – 70 kg. V červenci přišel výnos ministerstva vnitra, jímž bylo úředně provedeno propuštění zbytku Němců ze služeb MNV. Ke zdolání žní byla oběžníkem s 31. 7. 1945 vyhlášena pracovní povinnost všeho obyvatelstva Chodova. Každý občan byl povinen odpracovat nejméně 24 hodin, a podle odpracovaných hodin se pak určoval i odprodej německých konfiskátů.

Byla také otevřena knihovna s asi 250 českými knihami, které některé nadšenci přinesli z domova. Na konci roku 1945 měl Chodov 2103 obyvatel, z čehož bylo 1695 Čechů a reemigrantů, 265 Slováků, 633 Němců (už jen dělníků a specialistů) a zbytek byli cizinci. □

BEZMEZNÁ BESTIALITA ŽEN

Nedávné květnové dny byly naplněny vzpomínkami na oběti II. světové války, od jejíhož konce uplynulo 70 let. Za tu dobu se postupně otvíraly dosud nezveřejněné památky o fáděni nacistických hor, které bylo o to surovější, oč rychleji se blížil konec jejich nadvlády. Přibyla také pomníčků i těm obětem, jejichž identita byla konečně určena, ve všech oblastech, kudy se prohnala válečná noha, uctíváli občané hrdinství vojáků i civilistů nacisty napadených zemí.

Kolik že po ni zůstalo mrtvých? 60 milionů, ale přesně se to neví, uvádí web českatelevize.cz na svých stránkách.

Druhá světová válka trvala šest let a jeden den. Odhadovaný počet obětí se znacně liší, avšak většina současných historiků se klání k číslu 60 milionů mrtvých, z čehož 20 milionů připadá na vojáky a 40 milionů na civilisty - to je v průměru zhruba 27 350 mrtvých za den. To dokladuje, že druhá světová válka si vyžádala daleko více civilních obětí než padlých na frontách.

Nicméně existují i daleko vyšší odhady: až 72 milionů mrtvých, z toho civilní oběti představují asi 47 milionů, včetně asi 20 milionů lidí, kteří zemřeli během války v důsledku hladu a nemoci.

Nejvážnejší ztráty utrpěl Sovětský svaz, podle posledních údajů šlo o 27 milionů padlých. Čechů a Slováků zemřelo 360 tisíc a holocaust si vyžádal asi šest milionů obětí. Fakt, že počet mrtvých nelze přesně určit, dokládá i to, že například krátce po válce se hořilo jen o sedmi milionech mrtvých na straně Sovětského svazu. „Za Chruščovou se ta čísla zvedla na 20 milionů a nejnovější čísla pocházejí z 90. let hovoří o 20 milionech obětí, z toho nejméně 9 milionů padlých na frontě,“ uvádí historik Vít Smetana. Pro ilustraci v první světové válce zahynulo na 18,5 milionu lidí, z toho téměř deset milionů vojáků.

Krutost ovládala každé likvidační zařízení nevinných obětí. A mezi těmi, kteří v nich vynikaly, byly i ženy. U srovnotech vyhlášených žen-dozorkyní a jejich zaslouženém konci napsal do našeho listu FRANK NYKL Z KARLOVARSKA (viz foto nařeď):

Všude čtu o pochodech smrti z trestaneckých lágrů na našem území, ale kdo byl ti dozorci, co trestance sadistiky týrali a zabíjeli? Ne, nebyli to vždycky muži, ale mnohdy původem i obyčejné venkovské ženy. Ženy, kterým dal režim do ruky moc nad životem a smrtí a ony toho využívaly. V našem kraji bylo několik menších pomocných pracovních táborů, ve kterých umírali lidé. Připomeňme si některé z nich: Božičany, Kopisty, Kraslice, Nová Role,

Sokolov, Svatava...

KRVAVÉ DOZORKYNĚ

V sousedství města Sokolova, ve Zwodau (Svatavě), byl ke konci války zřízen ženský koncentrační tábor, v němž byly ženy nelidsky týrány hlavně dozorkyněmi. Jednalo se o šest krutých bachaček, které byly daleko široko známé svým sadismem. Byly dobrovolnými příslušnicemi SS a pocházely z bavorského Gundelsdorfu. Doma snad byly jen obyčejnými selkami, ale moc v rukou je změnila.

Ano ty ženy měly najedou moc nad životem a smrtí jiných lidí, o kterých byly přesvědčené, že jsou podřádní. Nacistický systém je proměnil z obyčejných venkovských bytostí ve zvířata, pod jejichž dohledem umírali nevinní lidé. Lidé, kteří byla odepřena svoboda a kteří museli nelidsky a o hladu pracovat pro

ný poblíž Hoffu u českých hranic. Tam byla postrachem všech věz-

ňů, hlavně však Židů.

V dubnu 1945 tento malý ženský tábor dozorců evakuovali před očekávaným příchodem americké armády. Hildnerová byla jako jedna z dalších dozorek spoluvinou za pochod smrti, kterého se také zúčastnila, byla také vina za špatné zacházení s vězňenkyněmi a z vraždy několika mladých děvčat, které umlatila holí. To ona doprovázela pochod do Svatavy, dalšího pomocného tábora napojeného na Flossenbürg. Za několik dní se pak vydali na pochod z Hoffu do západních Čech.

Začátkem května 1945 se muži a ženy - dozorci SS, vydali na útek hlouběji do vnitrozemí. Hildnerové se pak podařilo zapadnout do davu mezi uprchlíky. V březnu 1947 ji ale československá policie zatkla a dala do vězení. 2. května 1947 pak stanula před mimofádným lidovým soudem v Písku. Šest hodin poté, co byla odsouzena, byla za válečné zločiny oběšena.

Tehdejší prameny uvádějí jména šestnácti až devatenácti žen, které sloužily jako dozorkyně koncentračních táborů poblíž našich hranic: Fanny Baur, Leopoldine Bittermann, Ernestine Brenner, Anna Buck, Rosa Dolaschko, Maria Eder, Rosa Grassmann, Betty Hanneschaleger, Ruth Elfriede Hildner, Josefa Keller, Berta Kimplinger, Lieselotte Klaudat,

Elisabeth Becker dostala trest smrti oběšením

Ihorstu. V prosinci 1944 pak přijela do Helmbrechtsu, malého pomocného tábora, který spadal pod hlavní tábor Flossenbürg umístě-

Theresia Kopp, Rosalie Leimböck, a Thea Miesl. Dozorkyně sloužily také v přilehlých a pomocných ➤

► táborech - Augsburg Michelwerke, Burgau, Kaufering, Mußeldorf a München Agfa Camera Werke. V polovině dubna 1945 bylo mnoho uvězněných žen v pomocných táborech Kaufering, Augsburg a München a hildaly je ženy z oddílu SS v Dachau. Povídá se, že dozorkyně, příslušnice SS, daly před osvobozením některým vězňům zbraně, aby je prý ochránili před divokým davem a zlobou.

Vražedně Elisabeth Becker (1923 - 1946) se narodila v v německé rodině v Polsku. Od roku 1944 pracovala jako dozorkyně v ženském koncentračním táboře Stutthoff. Beckerová utekla z tábora 15. ledna 1945 a vrátila se domů do Neuteichu.

Ale již 13. dubna byla zatčena Polskou policií a umístěna do vězení, kde čekala na soud. Stuttgatský soud začal v Gdansku 31. května 1946 s pěti bývalými dozorkyněmi SS a s několika vězeňskými doradcemi.

Beckerová byla odsouzena k smrti. Poslala pár prosběných dopisů polskému prezidentu Bolesławu Bierutovi se žádostí o milost, kde tvrdila, že její chování k vězňům nebylo tak přísné, jak tomu bylo třeba u kolegyně Gerdy Steinhoff's či Jenny-Wanda Barkmann's. Milosti se jí nedostala, byla veřejně oběšena 4. července 1946 na vrchu Biskupia Gorka spolu s ostatními tábory výšemi dozorkyněmi a dozorcí SS.

DALŠÍ HRŮZNOSTI
Herta Oberheuserová působila v ženském táboře Ravensbrück jako lékařka. Dostala volnou ruku k výzkumu a tak zkoumala... Specializovala se na děti. Do téhle jí vstříkovala různé látky a pak sledovala, jak přesně probíhají její smrt a jak dlouho to trvá. Pak je jako správná výzkumnice pítvala. Některé děti pítvala, aniž by byly po smrti. Jejich odolnost vůči fyzické bolesti také zkoumala různými druhy mučení. Například do otevřených ran sypala skleněné střepy či piliny.

Pokusy, jaké dělala na těhotných ženách, tu raději popisovat nebudeme, uvedl web tv.nova.cz, ale každý si je domyslí.

Po válce stanula před soudem. Proces se vlekly. V roce 1947 byla odsouzena k dvaceti letům. Ale už v roce 1952 byla za dobré chování propuštěna. Uživala si svobody a zeměru jako spokojená důchodkyně v roce 1978.

Případ Věry Salvequartové, která pocházela z Teplicka, je velmi smutný. Do ženského koncentračního tábora v Ravensbrücku se dostala jako vězenkyně.

Jenže pak byla německým vedením vybrána, aby se i ona podílela na mučení dalších vězňů. Pracovala jako pomocná služba v místní ordinaci a byla k ruce sadistiky lékařkám. Vězenkyněm podávala prášek, po kterém umíraly v bolestech. Její případ byl z právního hlediska poměrně zamotaný, ale nakonec byla v červnu roku 1947 oběšena. □

ZDROJ TN.NOVA.CZ

NEONACISTICKÉ A HLOUPÉ NÁZORY. PROFESOR VÁCLAV PAVLÍČEK VARUJE PŘED POLITIKY A PUBLICYSTY, KTEŘÍ CHTĚJÍ MĚNIT HISTORICKOU PAMĚT

70 LET OD KONCE 2. SVĚTOVÉ VÁLKY

Uznávaný odborník na ústavní právo profesor Václav Pavláček odsuzuje výroky, které nazněly v souvislosti s oslavami Dne vítězství v Moskvě, že postup Rudé armády nebyl osvobozením Československa, ale okupací.

„Nemohu říci, jestli je to názor neonacistický nebo hroupý, v každém případě je tento názor v zásadním rozporu s historickou pravdou, protože nedbá dokumenty všech spojených ve druhé světové válce,“ prohlásil známý odborník na Benešovy dekrety.

Co říkáte tomu, že se v současné době spojují oslavы 70. výročí konce druhé světové války s Putinovskou politikou, že prostě aktuální politika poznamená uctění památky milionů padlých sovětských vojáků?

Domnívám se, že to je záležitost naše, abychom projevili vděčnost za to, že jsme byli usetřeni záhuby, kterou nám Německo připravovalo. Nechceme-li revidovat historii, což se bohužel i některí politici a publicisté u nás pokouší, chtějí měnit historickou paměť nebo nám vnucovat pohledy na nacistů a neonacistů, jsme povinni zůstat věrní téměř protinacistickým koncepcím, které vznikly díky spojeneckému boji proti ideologii, kterou nacistické Německo a jeho spojení představovali. To je přece otázka demokracie, jestli tomu chceme být věrní. Chcete bych upozornit, že teď, v době války, Československo ústy svého prezidenta proklamovalo, že bylo ve válečném stavu s Německem již od září 1938, kdy oddíly ordnerů (polovojenská uniformovaná organizace Henleinovy Sudetoněmecké strany, budovaná po vzoru nacistické SA – pozn. red.) podporované Německem vstoupily na území Československa a Československo se proti nim muselo bránit. Ten válečný stav byl ukončen vítězstvím nad Německem 9. května.

Co máte konkrétně na myšli, když říkáte, že se u nás některí politici a publicisté pokouší měnit historickou paměť, nebo dokonce vnucovat nám pohledy nacistů a neonacistů?

Zaznamenal jsem i u nás názory o tom, že postup Rudé armády nebyl osvobozením, ale že byl okupací.

Tento názor uvedl univerzitní pedagog a publicista Tomáš Klvaňa. Vy byste ho označil za názor neonacistický?

Nemohu říci, jestli je to názor neonacistický nebo hroupý, v každém případě je tento názor v zásadním rozporu s historickou pravdou, protože nedbá dokumenty všech Spojenců ve druhé světové válce.

My jsme patřili k této koalice, byli jsme také jedním ze států, které v roce 1942 proklamovaly ideu Spojených národů a další. Takže – abych se vrátil k Vaši první otázce – spojovat politiku

jakékoliv vlády s tím, že odmítne uctít statečnost jak sovětských vojsk, tak i ostatních, amerických, rumunských, polských, které se podílely na našem osvobození, je podle mne něco, co znamená také neúctu i k hrdinství našich jednotek, které se na tom podílely. Všichni po válce proklamovali, že se na to nikdy nezapomene. A jestliže prezident Edvard Beneš po roce 1945 vyzval, aby si lidé dělali záznamy, aby se na to nikdy nezapomnělo, zřejmě dobré předvídal, jak se může historická paměť překrucovat.

Jak se tedy diváte na postoj většiny evropských politiků, kteří dělají přesně to, před čím ted' varujete?

To znamená spojovat politiku Putina vlády se svou účasti na oslavách výročí ukončení druhé světové války. Kromě několika výjimek, například německé kancléřky Angely Merkelové nebo českého prezidenta Miloše Zemana, se mnozí oslavují Dne vítězství v Moskvě nezúčastní právě z obavy, aby nelegitimizovali současnou politiku ruského prezidenta Putina.

Nevím, jestli jsou to jen paní Merkelová a pan Zeman, přečetl jsem si v novinách třeba o srbském presidentu, který se oslav v Moskvě také zúčastní. I další politici.

Ale do Moskvy nepřijedou hlavně řady významných evropských států – Velké Británie, Francie... Nemám přehled, kdo všechno se účastní a kdo ne. Ale myslím si, že by aktuální politické spory neměly být spojovány s tím, že český národ byl zachráněn, pokud jde o jeho existenci, právě vítězství nad Německem.

Takže vy na rozdíl od mnoha kritiků souhlasíte s tím, že český prezident Miloš Zeman se oslav zúčastní... Jistě.

Jak jste vnímal, že Miloš Zeman nakonec podlehl tlaku mnoha kritiků a odvolal svou účast v vojenské přehlídce, kterou mnozí označují v současné situaci za demonstraci vojenské síly?

To je asi rozhodnutí prezidenta a vlády, jakým způsobem chtějí uctít toto vítězství, čeho se chtějí účastnit a čeho ne. Připomínájí se oslavy vyděloň v Normandii a jiné oslavy, které byly spojeny s vítězným tažením Spojenců. Myslím, že by nikdo neměl pochybovat o tom, že největší oběti při osvobození Evropy od nacismu přinesly národy Sovětského svazu.

Naše politika jde od extrému k extrému, za minulého režimu se

pomíjel význam západních Spojenců při osvobození Československa, teď dochází k opačné situaci, že se někdo snaží snížit význam Rudé armády, byť se to děje především v souvislosti s konfliktem na Ukrajině, ruskou anexí Krymu a podílem Ruska ve válce separatistů proti kyjevské vládě.

Jak hodnotíte takové odlišné postoje k naší historii?

Sama jste naznačila, že to nejsou jen postoje naše. Ale tehdy, když jsme odmítali oficiální politiku, která zamlčovala zásluhy západních Spojenců, hovořili jsme o tom, že v zájmu historické pravdy musíme objektivně ukazovat zásluhy všech, kteří se postavili na odpor nacismu. A to, že se dneska situace opakuje s opačným znaménkem, je důkaz toho imperativu, že principy, které jsme mnozí z nás proklamovali v tehdejší době, jsou platné i nadále. Tedy že jednostranné vidění, které v rámci snahy o využití aktuální politiky v historii zdůrazňuje jen něco, nebo zamlčuje něco jiného, je věc, která platí stále a zřejmě nebyla spojena jen s jednostranným viděním v době vlády komunistické strany. Musíme být vždy připraveni na to, abychom historickou pravdu hajili.

Letos budeme vzopomínat také výročí Jana Husa a bylo by zajímavé, zda jeho principy, abychom se drželi pravdy, bránili pravdu a chránili pravdu, jsou také principy, jimž se politici hodlají řídit i dnes. Připomínka různých historických osobností a událostí má významný tehdyn, jestli jejich odkaz hovoří k současnosti. Domnívám se, že jak odkaz Jana Husa, tak odkaz vitézství nad nacismem je to, co by mělo k současné době hovořit.

Zdroj: <http://www.parlamentnisti.cz/arena/rozhovory/Neonacistické-a-hroupové-Profesor-Pavlíček-varuje-před-politiky-a-publicisty-kterí-chcete-měnit-historickou-pamět-372172>, 24. 4. 2015

nich politiků uctil památku sovětských vojáků, kteří zahynuli ve druhé světové válce.

Před cestou prohlásil, že jede do Moskvy, aby se „poklonil památky mrtvých, nikoli živých“. Vojenské přehlídky, kterou vyvrcholily moskevské oslavy válečného výročí, prezident Zeman přítomen nebyl.

Na závěr své návštěvy v Rusku se v moskevském Kremlu sešel s ruským prezidentem Vladimirem Putinem.

(Jejich rozhovor byl věnován zjména ekonomické spolupráci s důrazem na přetímiliardovou českou pohledávku z výstavy elektrárny na severu Ruska. Při návštěvě Moskvy se prezident sešel i s oligarchou Vladimirem Jakuninem, který je na sankčním seznamu USA. Zeman po jednání s Putinem českým novinářům řekl, že celková výše ruského zadlužení u českých firem dosahuje 9,1 miliardy korun.)

Podle www.radio.cz -vk-

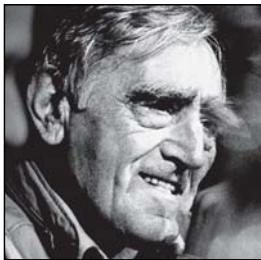
NA OTÁZKU PROČ JEL ZEMAN DO RUSKA?
odpovídá web Parlamentnílisty.cz v rozsáhlém článku Ano, hrbil jsem se před Putinem, přiznal Miloš Zeman. Pak zúčtoval se "zelenými teroristy" a odjel do pivovaru (vyjímáme):

Prezident následně uvedl občanům tři důvody, proč se rozhodl jet na oslavy konce války do Ruska. Prvním důvodem bylo uctění památky dvacetí milionů sovětských obětí, kteří zahynuli ve Vlkově vlastenecké válce. Zmínil slova amerického ministra zahraničí George Marshalla, podle kterého by bez SSSR Západ nedokázal Hitlerovskému Německu celit. „No a v tom případě bychom zde nebyli, někdo by byl vyhuben, někdo by byl v koncentráku, kola laborantů by se naučilo německy,“ vykládal prezident.

Kromě toho prozradil, že byl ujistěn, že Rusko chce dodržovat minské dohody a nehdál podniknout invazi na východní Ukrajinu. „Na základě toho jsem prohlásil, že věřím, že sankce proti Ruské federaci, které skončí celé rádě našich podniků, budou do konce roku zrušeny,“ upřesnil.

Třetí důvod byl podle něj zcela pragmatický, ovšem rovněž důležitý, a to zamrzlé pohledávky, kterých prý mají naše firmy v Rusku hned několik. „A tyto pohledávky je třeba odklopovat, protože jinak by je museli zaplatit daňoví poplatníci,“ vysvětloval prezident. Proto prý požádal prezidenta Putina, aby zasáhl. „A prezident Putin mi to přislibil,“ uvedl Zeman. □

Omlouvám se za opožděnou reakci, ale jako na smrt jsem zapomněl, že 7. listopadu (minulého roku, redakce se autorovi omlouvá za notně zpoždění v otištění) uplynulo celé čtvrtstoletí od úmrtí Jana Skácela, jednoho z nejvýznamnějších českých básníků. V našem časopise jsme už o něm psali, příležitostně uveřejňují jeho verše a fejetony. Vzpomíneme na něho nyní tím, že se soustředime na to, co vypovídá o vlastní tvorbě a zároveň nám tím dává nahlédnout - ano, jen nahlédnout - do básnické

tvorby vůbec. Text, který vám předkládám, byl vytištěn jako předmíluva k výboru Stracholam, který uspořádal básník sám a který vysílal posmrtně v roce 1993.

Jako dodatek k intimnímu nahlédnutí do tvorby vám nabízím neméně intimní básně Kotlářská 35a. Ten titul je adresa bytu, v němž Skácel v Brně se svou ženou Boženkou žil, a dvouverší "A je tu skříň a v skříni to je šaty! jsi malinka když visíš na věšáku" se vztahuje právě na ni. A závěrečná sloka? Ta vypovídá o vyrvaném očekávání odchodu ze života, které je byto zakodováno jako jeho nedílná součást. Koresponduje s tureckým přísllovím Když je dům postaven, vstoupí do něho smrt, které Skácel použil jako motto k pátemu dílu svého výboru. Skácel se jednoslovň označuje jako básník ticha. Nic proti tomu, jen bychom za tím tičem měli vycítit něhu, kterou básník dokázal vdechnout i do tohoto jemného, předsmrtného přediva.

Není básníku snadné mluvit o poezii a dvojnásob téžké je vyjádřit se k vlastním veršům, mluvit o vlastní práci. Snad je to dokonce zhola nemozné, i když bychom nechali stranou stud. Pamatuji si, že kdosi řekl: "Básník je ten, kdo nedovede vysvětlit sám sebe ani se bránit". Když jsem se pokusil říci něco podobného vázanou řečí, i když si nejsem jist, že se mi to podařilo:

Za tolik hanby plakat nedovedu.

Tloučení na výra je slovo.

Tak spátná pravda a tak krásná řeč. Jako všechno umění je i poezie ve své podstatě tajemství. Každý pokus o definici jejího kouzla končí někdy směšným, jindy brutálním fiaskem. Vysvětlení básní je obsaženo v básni samé a je od ní neoddělitelné. Nikdy bych se nedal svéstí k tomu, abych se pokusil objasnit čtenáři několik veršů, o kterých sám dobrě nevím, proč jsem je napsal, kde jsem je našel:

Kvyadla zavěšená mimo výtr.

Pištaly bez dechu.

A trávy stranou času.

Stmívání vyhloubená v kameni.

Nikdo ti v dlani vodu nepodá.

Zčernala po zvonech a nesmí.

Poezie jako tajemství

Pro ND Zdeněk Smejkal

Pro tu vlastnost byla poezie odesávána podezírána. Platon posílá po jistých rozpacích básníku do výhnanství. A jeden nikoli docela hloupy Francouz žádal, aby básníci byli zavřeni do dětského internátu jako přestárlé děti, kterým nemáme kruhot oddělat jejich dřevěné šabliky a které přece jenom nejsou obci tak neužitečné.

Takovému osudu bych se rád vyhnul. Proto našel jsem báseň, o které mohu přece jenom povědět několik faktů, anž bych ji docela zničil. Nemusím ji vysvětlovat. Povím jen, jak byla v některých zdánlivě nesrozumitelných místech vysvětlena mně.

Báseň má název Krajinu místo náhrdelníku, je velmi jednoduchá, bojím se říci prostá. Napsal jsem ji když si pro svoji ženu:

Protože už brzy zestáremu a budeme jako domy ptáků našel jsem pro nás krajinu kde je napajedlo růžový kopec propadání a také stráň na které paměť ještě trvá na dám tři ji jak jsem daroval život vlastní smrti když jsem ji tenkrát přemohl na sloni louce v trávě nešlapané

Moji ženu ani ve snu nenapadlo se zeptat, kde se vzala na jižní Moravě sloni louka. Kdyby tak učinila, nedovol bych jí tenkrát odpovědět a vzial bych si báseň zpátky. Verše vznikly pod dojemem krajiny, kterou jsem našel náhodou stranou silnice, bylo tam několik opuštěných, ale košatých stromů, na které nalétávala hejna špačků, krátká, spasená tráva, rozjezděná polní cesta a řadka zčernalých a pokroucených hlav révy, které tam zbyly po vymřelé vinici. Ta krajina mne tenrát zaujala. Strávil jsem v ní celé odpoledne a odnesl jsem si ji domů. Za nějakou dobu jsem ji také napsal, a protože nejsem zrovna bohatý, daroval jsem ji ženě k narozeninám místo náhrdelníku.

Byla tak ohleduplná, že se s mou verzi "náhrdelníku" spokojila a nevypávala se na slony. Jednou jsem se však zmínil svým přátelům o tom zvláštním a zastrčeném zákonu a oni mně řekli, že to tam dobré znají, že jsou odtud, že tam kdysi býval čivýný prostor pro tanky. Řekli mi tu informaci jen tak na okraj, jako blížší určení místa a vůbec nevěděli, že mně pomohli pochopit vlastní báseň, že mně k ní dali klíč. Tanky, a proto atd.

Bry poté jsem listoval náhodou ve staré vlastivědě a pročítal jsem se zájemem staré názvy polních tratí v té obci. A dočetl jsem se, že jedna polní trať, hraničící s místem, které bylo důvodem k básni, se odedávna jmenuje Růžový kopec.

Ostatně, zdánlivě nesrozumitelná místa, se ostýchám vysvětlovat, bojím se, že už tak jsem zašel příliš daleko. Vím jenom, a čas a náhoda

mi to dokázaly, že na stráni, ze které jsem pozoroval nálety špačků, opravdu trvala paměť. Nevymyslel jsem si to.

KOTLÁŘSKÁ 35A

Suddenly we've been here for ages, this is where our worlds meet, the window into the yard a question, the answer then into the street.

And things are there which after us will not belong to anyone, behind the door on a long nail a key ring with our front-door keys.

And there's a wardrobe and in it your dresses. How small you are hanging there on a hanger ! At night there is the darkness that's our own,

free-flowing like sweet poppy-seed but stronger.

And then there are those clocks and counters, measuring time without a sound, the seconds and the months and years, unrolling backward all around.

And finally there's something else, something we mustn't talk about, quietly we've forgotten it and we don't know it out aloud.

Dovolují si vstoupit do textu našeho autora prof. Zdeňka Smejkalu, abych přinesla alespoň stručnou

informaci o manželce dodnes uctíváno a i mladou generaci oblíbeného básníka. Paní Boženka, jak ji je stáru její přítel oslovoval, se dožila krásných 94 let. Zemřela v Domově seniorů v brněnských Židenicích v r. 2008. Drobna stářenka, kterou sám František Halas vzneseň tituloval paní Bo, do dějin tuzemské literatury vstoupila jako životní drůžka dvou velkých brněnských básníků Oldřicha Mikuláška a Jana Skácela, piše ve svém článku Lubomír Mareček na brněnské verzi webu IDnes před sedmi lety. Sama říkala, že žít s básníkem není jednoduché, ale ona že ho milovala, takže jeho citlivost snášela trpěliv.

Narodila se v Přerově v roce 1914. Do Brna přišla krátce před německou okupací se svým tehdejším manželem, básníkem a brněnským novi-

resem věnoval básník jednu ze slavných básní). Do svých veršů zahrno-

val legendární poeta často také svoji drobnou, milou a laskavou ženu.

Božena Skácelová stála na stráži literárního odazku svého manžela i po jeho smrti. Před dvěma lety (2006) na podzim vzbudila vdova rozruch při osazování nové kašny na náměstí Svobody v Brně.

Odlišit Skácelových veršů o vodě do bronzových rošťů se totiž neobešlo bez problémů. Skácelové se nelibělo, že brněnský magistrát zcela svěvolně obešel autorská práva a začal je řešit těsně předtím, než byla kašna za šestnáct milionů korun hotová. Právnická blízká básníkové manželce si původně řekla o tři miliony korun, nakonec se pražská umělecká agentura, která autorská práva Jana Skácela skutečně spravuje, s městem dohodla na čtyři sta padesáti tisících, uvedl dálé autor.

"Je mi hrozně líto, že to nezažil, protože on taky zažil opak, kdy deset let nesměl vztít pero do ruky, a teďka by najednou viděl, že někdo to přímo tady na kašně čte, to je takový naplnění života," prohlásila dojatá vdova na vozíčku po vystřídalém práv přímo před Skácelovými verši na bronzovém monstru. -vk-

FOTO WIKIPEDIA

nářem Oldřichem Mikuláškem. Naopak Božena Skácelové manželský svazek nevyšel. S Mikuláškem jej po několika letech zrušili, ale zůstali doživotními kamarády. Paní Boženka zůstala ale básnickému světu věrná a podruhé se vdávala za Jana Skácela. Psal se rok 1949.

Po celých čtyřiceti letech až do Skácelovy smrti v roce 1989 bydleli manželé Skácelovi v témže bytě v přízemí domu v Kotlářské ulici 35a (této ad-

BrouCzech Golden Lager Beer

Enjoy this hand made Czech premium BrouCzech Lager Beer

- Prague Masaryktown Restaurant
450 Scarborough Golf Club Rd. Toronto

- The Golden Pheasant 905.781.9374
733 Lakeshore Rd. E Mississauga

- The Fiddler's Dell Bar & Grill, 781 Annette St., Toronto

Available in forty Ontario Beer Stores from Toronto to St. Catharines. Also in Ottawa, Peterborough, Sudbury, Barrie, Collingwood, Kitchener/Waterloo, Brantford, London, Windsor and surrounding areas.

Find your beer store at www.thebeerstore.ca/beers/brouczech-premium-lager and click "View Locations" www.novopackepivo.cz

An incredibly low price/volume & taste of a Czech Lager beer

Prezidentem byl zvolen FRANTIŠEK JEČMEN

dok. ze str. 1

► ze str. 1 dávání Nového domova pokračovat, pro což se sešly i vitané finanční dary čtenářů. Další částí projevil řečník přání, aby se parku nadále využívalo k pořádání společenských i komunitních akcí. Park je za určitých podmínek otevřen také soukromým osobám, rodinám podnikům a veřejnosti. Za hodnocené období se tam kromě drobných akcí konal jediný piknik hostující organizace, dále společně se Sokolem Český a slovenský den s mini sletem a sportovní hry Sokola za přítomnosti členů Meet Up Group.

Členská schůze v dískuzi podpořila provoz nekrytého bazénu v areálu parku, i když nepřináší organizaci finanční efekt. Patří ovšem ke koloritu areálu a zpríjemňuje letní pobyt hostů a organizací v něm.

Na ohlasy, že zlikvidovat v komunitě to, co ještě funguje, není zapotřebí velkého umění, spíše je zapotřebí nalézt cesty, jak na nevydělečné aktivity, jako jsou komunitní noviny a právě diskutovaný bazén, vydělat jiným způsobem, reagovali přítomní souhlasem, takže bazén bude i letos v létě v provozu. Lze si přát, aby tyto výmožnosti využily ostatní komunitní organizace a rodiny zejména s

dětmi, kterým se tam nabízí bezpečné místo pro letní pobyt s možností stanování, BBQ, sportování apod.

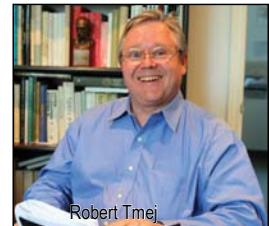
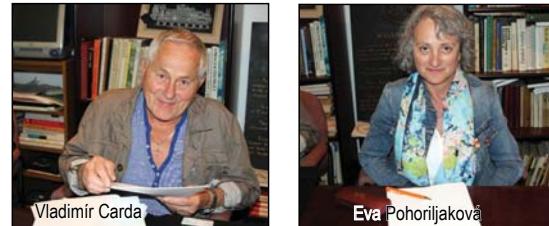
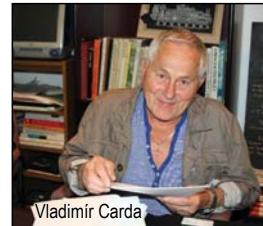
Tajné volby do ředitelské rady potvrdily ve funkci Roberta Tmeje, Věru Ripplovou, Jiřinu Hofmannovou, Milly Syptákovou, Dášu Hübschmannovou, Vladimíra Cardu, Karla Větrovského a Evu Pohoriljakovou. Nově přibyli s naprostou většinou hlasů

Bedřich Videl a Libuše Peichlová, která se tak po roční přestávce vrátila tam, kde aktivně působila dlouhé roky, a George Palík. Do funkce prezidenta MMI byl jednomyslně zvolen opět František Ječmen.

Všem zvoleným blahopřejeme a do práce přejeme entuziasmus a energii, kterou budou vzhledem k úkolům roku potřebovat. ▀

TEXT A FOTO VĚRA KOHOUTOVÁ

Dáša Hübschmannová a Jiřina Hofmannová členky ředitelské rady

Prodám byt 2+kk v Praze 9,

Na Harfě: 52 m², nový v r. 2008, výstavba FINEP. Byt je vybavený kompletní kuchyňskou linkou IKEA včetně všech el. spotřebičů, podlaha laminátová lepená, koupelna společná s WC včetně pračky, plastická okna se žaluziemi. Možnost okamžitého nastěhování. Roční daň z bytu 630 Czk. Cena 3.5 milionu Czk, nebo ekvivalent v CAD. Kontakty: tel. (905) 829-8918 email toscana@cogeco.ca nebo toscan.frank@gmail.com.

MARTIN ZATOVKANUK, PRÁVNÍK a NOTÁŘ

České a slovenské komunitě nabízíme právní poradenství a řešení v těchto specializovaných oblastech:

Z-LEGAL

- fyzická a psychická újma způsobená při dopravní nehodě či jinak
- obchodní právo
- právo nemovitostí

angličtina, čeština, francouzština

- právo obchodních společností, obchodní spory
- zástavní právo
- pracovní právo

647-669-4369 martin@zlegal.ca
1984 Yonge St. Toronto ON M4S 1Z7

Pri príležitosti 70 rokov od ukončenia II. svetovej vojny v torontskej Art Gallery of Ontario (AGO) prebieha výstava fotografí pod názvom LODZ GHETTO. Sú to autentické fotografie, ktoré tajne robil poľsko-židovský fotograf Henry (Henryk) Ross.

Fotografoval tragicke obdobie života v gete, deportáciu 70 tisíc Židov v januári 1942 z geta v Lodži do koncentračného tábora smrti v Chelmu a Birkenau. Risoval tým svoj život. Zachovala sa polovica zo 6 tisíc fotografií, ktoré v r. 1944 zakopalo do zeme. H. Ross s manželkou zárazkom ostali nažive a po oslobodení koncentračného tábora v r. 1945 našli negatív, ale vzhľadom na zlé uskladnenie, polovica bola zničená. V Toronte je z tejto zbierky vystavených 200 kusov, ktoré dostačne priblížuj tragicke odobie a pomery za akých títo ľudia žili a zomerali.

K tejto výstave je pripojených niekoľko fotografií vo veľkom formáte, súčasného torontského fotografa, slovenského pôvodu, Yury Doje, z knihy LAST FOLIO. Tie zas dokumentujú knihu (zub času si nechal na nich urobiť svoje), ktoré ostali po Židoch na Slovensku, ktorí sa stratili - zomreli v koncentračných táborech.

Ako došlo k zbierke fotografií, ktoré sú zahrnuté v knihe, som požiadala o vysvetlenie jeho autora, Yury Doja.

Ako je to možné, že v súčasnosti ste našli haldy kníh v opustenej škole v Bardejove. Nikto o tú budovu nemal záujem, nikto o nej nevedel?

YD: Určite vedeli, ale neprejavili záujem. Budova, bývalá škola pre židovské deti, bola mimo centra mesta. Hovoríme, ak nieko necháda, tak nájdete a ja som to našiel náhodou. Upozornil ma na to starší pán, ktorý sa dozvedel, že v meste fotografiem. Pre mňa tieto knihy reprezentujú ľudí, ktorí to vlastnili. Ja sa na ne dívam ako na svedectvo, že existovali, nič iného po nich neostalo, žiadem pamätník, žiadem cintorín. Asi všetci, a to i deti, skončili v plynových komorach.

Vašej knihe fotografie kníh sú spojené i s ďalšími fotografiemi, ktoré zachytávajú krajiny, synagógy, cintoríny a predmety čo ľudia zo početných slovenských židovských komunit zanechali vzhľadom k deportácii do koncentračných táborev. Ale sú tu i portréty ľudí, ktorí holokaust prežili. Podľa mňa je to veľká dokumentácia i v súčasnosti.

YD: Ak sa tieto veci takto nezdokumentujú, tak sa na to zabudne. Ale to bola vlastne moja osobná cesta po stopách ľudí o ktorých som počul od svojej matky a otca, ale v skutočnosti som o nich nič nevedel. Až počas tých desať rokov, čo som tento projekt pripravoval. Okrem Bardejova som sa dostal ku knihám aj v Michalovciach. Našiel som asi 5 tisíc kníh,

YURI DOJC, FOTOGRAF

Pre ND Mária Chrappa

všetky mali pečiatky a len sa tak povalovali v modlitebni. V niektorých boli i mená vlastníkov. Na veľké prekvapenie som v jednej našiel meno Jakub Deutch, čo bolo meno môjho starého otca. To bola tiež jedna z náhod. V Michalovciach zbúrali v 80-tych rokoch krásnu synagógu, lebo komunisti potrebovali parkovisko pre autá na hlavnej ulici. Starí ľudia zobrali zo synagógy všetky knihy a dali ich do modlitebne. Ked' som ešte ja tam bol, existovala, dnes ani tá už tam nie je.

Z veľa synagóg po vojne sa stali skladistiá, zmenili ich i na koncertné sály, zburali...

YD: Niektorí sa premenili i na luteránske kostoly, jedna v Košiciach bola už dávno zrekonštruovaná na koncertnú sálu, na Zvonárskej ulici a Puškinovej, kde boli skladistiá, ostali dosť zachovalé. Chátrajúca v Lučenci patrila k jednej z najväčších svojho druhu na Slovensku. Prešovská sa zachovala, využíva sa ako modlitebna a je v nej i Múzeum židovskej kultúry. V Šamoríne slúži ako výstavná sieň umeleckých diel. V Šaštíne schátralá, slúžila v minulosti ako sypka i autoopravňa. Tá unikátna neologicá sy-

môjho otca, ktorá má názov, Historia židovskej náboženskej obce na Slovensku. On to zmapoval. Vyšla až keď komunizmus padol. Veľa ľudí ho poznalo a tak som ich aj sa spoznal na základe toho. Aj zo strany starého otca v Novom meste nad Váhom. V knihe je otcova fotografia, mesiac pred jeho smrťou a tiež fotka mojej matky.

Je tam fotografia nejakej osoby, ktorá vás najviac zaujala?

YD: Áno, tá ktorá mi dala impulz na túto prácu. Pani Vajnorová. Výpovede niektorých boli neuveriteľné. Jedna paní ako by sa dostala do tranzu, znova všetko videla, čisto, všetko čo prežila v koncentračnom tábore. Keď skončila, boli sme v soku. A ona sa opýtala: Čo som vám vlastne povedala? No rozprávali ste o tých rokoch počas vojny. Úplne sa zľakla a prosila, aby sa to nedozvedeli deti. Ešte veľa ľudí má z toho i dnes strach.

Fotografie z vašej knihy boli vystavené na mnohých miestach

YD: V septembri 2011 sa konala prvá výstava pod názvom LAST FOLIO - PHOTOGRAPHIC JOURNEY WITH YURI DOJC

nagóga v Bratislave na Rybnom námestí bola zbúraná kvôli výstavbe nového mostu SNP. A tak by sme mohli vypočítavať mnoho ďalších, ale väčšina je schátrala. Podobne je to i s cintorínnimi.

Takže kniha Last Folio je poslednou kapitolou života židovskej komunity na Slovensku. Stretli ste aj niekoho známeho, alebo máte fotografie niekoho z vašej rodiny v tejto publikácii?

YD: Veľmi mi pomohla kniha

v Grunwald Gallerry of the Art at the University of Indiana v americkom meste Bloomington. Tu bola aj kniha vydaná. Bol to vlastne katalóg k výstave v New Yorku v Múzeu židovského dedičstva. Tiež bola výstava v Organizačii spojených národov – OSN. Ďalej v Cambridge v Anglicku, v Európe v Ríme, Viedni, Bruseli – sídle Komisie európskeho parlamentu. Nedávno v Latvii, tiež na Slovensku v Bratislave – Slovenskom národnom múzeu,

v Humennom, Košiciach, kde mesto bolo v r. 2013 Európskym hlavným mestom kultúry. O výstavu je záujem, len je tu veľa komplikácií i po finančnej stránke.

Ja som veľmi povdăčný Minis-

s televíznymi reportérmi. Jeho prácu ovplyvňovali fotografia E. Weston, I. Penn, M. Ray, ale i maliari ako R. Magritte, E. Schiele, A. Modigliani. Zo začiatku sa venoval fotografovaniu interiérových prvkov, neskôr ho prítahovalo fotografovanie ľudu. V r. 1975 si už otvoril svoj vlastný fotografický ateliér, kde pracoval pre významné firmy a agentúry: FedEx, American Express, Canon, Seagrams, General Motors, Kodak, Porsche, Club Med, Panasonic, Apple a iné reklamné

agentúry po celom svete. V čase vrcholu éry plagátov, v 80-tych rokoch, Dojc patril medzi najpopulárnejších predstaviteľov tohto žánru. Jeho fotografie boli v rôznych časopisoch i vo filme D.C. Cab. Vystavoval mnohokrát súčovo, ale aj v spojení s inými fotografmi v Kanade, USA, Veľkej Británii, Belgicku, Poľsku, Česku i na Slovensku. Medzi jeho najpredávanejšie fotografie patrí zaujímavá fotografia - Champagne & Legs.

Samostatnú kapitolu tvoria čierno-biele aktu, portréty. Je autorom 9 kníh ako Marble Women, American Dreams – prvá CD kniha, Portraits of Bravery – séria portrétov kanadských vojnových veteránov z II. svetovej vojny, Last Folio, Honour a iné.

Yuri Dojc je držiteľom viacerých ocenení za svoju prácu v Kanade a v Amerike. Najviac si váži Spider Awards, Flickr People's Choice a Magazine Award za najlepší fotografický príbeh v Kanade. V r. 2010 získal zlatú medailu za snímku z Rwandy vo fotosúťaži International Orange Photo Festival v Číne. Vo svojom computeri má asi 150 tisíc fotografií. Stále ešte pracuje pre prestížny časopis Lush Luxury.

V októberi 2008 Jurajovi Dojčovi rodiaci udeliли Cenu mesta a čestné občianstvo Humenného. I keď si nemohol prevziať ocenenie osobne, napisal osobné vyznania: "Som navždy Humenčan, aj keď som už skoro pol storočia v Toronte. Môžeš zobrať chlapca z Humenného do sveta, ale nikdy nezoberieš Humenné z jeho srdca."

Ku gratulácií vašej celkovej životnej kariére fotografa môžem len dodať - ešte veľa umeleckých úspechov. ■

ILUSTRÁČNE FOTO WIKIPEDIA

Povídání o Václavském náměstí začneme hodně hluboko v historii. Jeho založení je totiž datováno už do 14. století, když se král český a císař římský Karel IV. rozhodl vybudovat Nové Město pražské. Dnes už víme, že opěval velkou moudrostí, zároveň i značnou dávkou ještěnosti, a že v celé jeho povaze se trvale střídaly silné okamžiky rozumu a hlubokého citu. To první po otci, druhé po mateci. Byl citzádostivý, výtvarný a soustavný. Oplýval vysokou inteligencí a jeho logické nadání bylo rovněž na vysoké úrovni. Zvládal dokonale umění rétoriky a měl znalosti mnoha cizích jazyků, což vytvářelo jeho předpoklad pro bezchybnou diplomaci. Pyšnil se prostorovým nadáním, které viditelně uplatňoval ve svých stavebních záměrech. Měl silně vyvinutou tvouřivou sílu, ve které opět převládalo niterno, krásu, cit. Nebál se riskovat, možná, že riskantní situace tématu vyhledával. Měl jednoznačně šťastnou ruku při výběru lidí, kteřími se obklopoval a jejichž názorům pak přikládal význam. Dnes by v naprosté pohodě vystudoval téma jakoukoli vysokou školu, ne-li škol několik. Nejvíce by zřejmě inklinoval ke stavitelství, architektuře, filozofii, astronomii, medicíně, kybernetice a kritice. Každopádně by patřil mezi všeestranně nadané osobnosti. Odborný pohled Karla IV. na dnešní vývoj a stav Václavského náměstí, u jehož zrodu sám stál, by mohl být více než zajímavý.

Takže dvaatřicetiletý Karel IV. v roce 1348 založil již uvedené Nové Město. Byl to systém tří uličních systémů kolem tří obrovských trojúhelníků (dnešní Karlovo náměstí), senného (Senovážné náměstí) a trh koňský (Václavské náměstí). Všechny trhy byly spojeny spojnici jakoby dnešních ulic Vodičkové a Jindřišské. Koňský trh měl podobu jakési hodně široké mírně kopcovité ulice s později dvou až třípodlažními domy, nabídkou služeb byla hodně laděna na existenci pivovarů. Středem tekl potok a napájel rybník v dolní části (dnešní Můstek). V místě dnešního Národního muzea byla Koňská brána a za ní už jen pole a vinice. Parcely měly značně velké rozlohy, což si později dopřávaly odzobné štíty. Jak šla doba, slohy fasád se postupně prolínaly jako renesanční, barokní a později už klasicistní. Šíře popisované ulice byla urbanicky dokonale vyřešena tak, že v podstatě umožňovala po celých dalších pět století bez problémů ji postupně naplňovat věkerým technickým pokrokem, který vznikal. K první ohromné stavební změně došlo až ve století osmnáctém a dále. Existující budovy se bud zbouraly, nebo přestavěly a většinou i zvýšily. V té době už také byly strženy hradby (v místě dnešního Národního muzea) a celý prostor se otevřel k lokalitě dnešních Vinohrad.

Osmnácté, ale hlavně přicházející 19. století, si žádaly bulvár, širokou třídu s intelektuálním a společenským děním, naplněnou výstavními obchody plnými zboží, s množstvím redakcí, ve kterých vznikaly zajímavé noviny o veškerém dění, kavárnami, a nelze opomnout ani nezastupitelnou úlohu korza. Bylo tomu tak už v Paříži, Vídni i v Budapešti, takže Praha nemohla zůstat pozadu. V 19. sto-

POHLED NA JEDNO NÁMĚSTÍ

Pro ND Jana Fafejtvá

letí začaly i pokusy s ozeleněním bulváru. Roku 1890 zde byly poprvé vyasány stromy, ty ale po pěti letech musely ustoupit technickému pokoru – vysázeny byly znova, ale už jen lemovaly okraje bulváru a střed náměstí nabídl místo veřejnému osvětlení – plynovému a pak elektrickému, dopravní kočce a později už dopravní tramvajové. Zrod pražského bulváru se konal naprostě přirozenou cestou bez zjevných problémů – lidé Karla IV. podmínky pro klidný vznik a následný rozvoj dokonale připravili. Stejně tomu tak bylo při vzniku okolních obchodních tříd.

O době mezi oběma světovými válkami se hořívalo jako o „Zlatém věku Václavského náměstí“ – nikdy potom se už zlatý věk spojený s neuveritelným společenským, kulturním, komunitním a obchodním rozvojem neopakoval a všechny snahy o jeho znovuuniformaci spíš náměstí ublížily, než mu prospěly. Zlatý věk na Václavském náměstí sáhal životem ve dne i v noci, kdy ho bohatě přikráslovaly nejrůznější neony. Na bízel všechny služby pro odpočinek, jídlo i zábavu. V domech dobré fungovaly zavedené restaurace od nejdražších až po nejlevnější, jako v automatu paláce Koruna. Kaváren bylo tolik, že opravdu nebyl problém najít si tu svou nejoblíbenější. V mnoha

Barok, Evropu, Fénix, Infra, Jaltu, Južiš, Majestic, Štěrbu, Vašatu, Rokoko, mnohé s památným interiérem. V počátku vzniku náměstí nebylo ani nijakou zvláštností, že v mnoha domech byly životaschopné byty – to dnes už podstatě není.

Václavské náměstí, kromě již vyjmenovaných funkcí, vytvořilo i další nezastupitelnou, a tou je přirozený vznik prostranství pro téměř všechny dějinné události v naší zemi. Vymenujme alespoň některé: 12.6.1848 Svatozávlastavská mše, která zahájila lidové povstání, 28.10.1918 vyhlášení svobodného Československa, 1939 zřízení protektorátu, 28.10.1945 vyhlášení Košického vládního programu dr. Beneše, komunistické oslavu svátku 1. máje, mnoho protižárem demonstrací v průběhu komunistického zřízení, 1969 upálení Jana Palacha a Jana Zajíce na protest proti okupaci sovětskými vojsky, 1989 demonstrace proti komunistickému režimu a oslavu jeho pádu. Určitě nejvýznamnějším balkónem v celé zemi je balkón bývalé redakce Melantricha v č.p. 36.

Každopádně je náměstí konstatovat, že prostor náměstí s jeho přilehlými ulicemi je obrovský. Samo náměstí je dlouhé kolem 750 metrů, v horní části 63 a dolní 48 široké, rozlohou kolm 4 hektaru. A má další zvláštnost

Budoucí proměna v Květnový dům...?

se tančilo a bylo přijemné se při korzování zapouslouchávat do nejrůznějších hudebních žánrů. Dokonale prostředí kaváren vystihl Adolf Brandal: „Kavárna je salón pro duše spíše sprísněné vůni kávy a koulem cigaret, polohlasný sdeľováním polopráv, vyhlídkou na bulvár, a zejména pak hubudu.“ Do kaváren chodili lidé všechn společenských vrstev, neodmyslitelnou byla vrstva novinářská a redaktorská – ta se v kavárně chovala jako v pracovní kanceláři a náměty pro jejich články a fejetony se zde opravdu často rodily. Václavské náměstí mívalo kavárny v první patře, což byla jakási tehdejší tržní zvyklost. V přízemí pak bývaly nejrůznější obchody, vyzývající korzujičky k nákupu anebo k jídlu. Pro celé náměstí platilo jednoznačné slovo „atraktivita.“ Přijít do Prahy a nejít se projít po Václavském náměstí byl hřich. Kde si jsem četla, že kdyby se probouraly členy zdi domů na Václavském náměstí, bylo by možné ho tehdyn celé projít kavárnami. Za všechny ty vzpomínkové jmennu alespoň Alfu, Alcron, a

– jeho domy jsou číslovány jako v ulici směrem od Můstku – (náměstí mívají číslování do kruhu). Na levé straně od Můstku jsou čísla lichá, na pravé sudá. Náměstí se pyšní 63 domů, z nichž 26 je v majetku státu nebo českých občanů, u ostatních jsou buď zahraniční majitelé anebo majitelé smíšení s českými. Zahraniční majitelé pocházejí z Rakouska, Anglie, USA, Irska, Ruska, Německa, Lucemburska, Holandska, Kanady, Švýcarska, Francie, Monaka, Austrálie.

Řada domů je nemovitou kulturní památkou, u mnoha se objevují zvučná jména architektů jako Ladislav Machoň, Zdeněk Pešánek, Ludvík Kyseľa, Josef Gočár, Jan Kotěra, Pavel Janák, Emil Králíček, Matěj Blecha, Bohumír Kozák. Většinou v sobě nesou úžasný odkaz architektury doby svého vzniku funkcionalismus, secesi, baroku, klasicismus, novorenesanci.

Zlatému věku odzvonoval především v

roce 1948 jako konec konců všemu hodnotnému v Čechách. Další 60. a

70. léta 20. století znamenala pro náměstí ještě jakési zbytky starých zajímavých časů, ale viditelně to už byly opravdu jen ubohé zbytky. Každopádně zde ještě setrvaly některé kavárny, i když jejich nabídka a obsluha už byla do značné míry poplatná novému politickému režimu. Už se nedalo listovat v zahraničních časopisech a novinách a obsluha už nebyla dokonale oblečená a vystříhaná. Obrovskou společenskou ránu dočalo náměstí se stavbou metra a se zrušením tramvajové dopravy. Začal značný úbytek procházejících se lidí a tím i pokles prosperity obchodů. Lidé se díky metru a zrušeným tramvajím přesunuli vlastně pod zem a přestali mít o náměstí zájem. Nepomohla ani tzv. pěší zóna, spíše naopak. Obrovskou ranou bylo i vybudování magistrály, která vlastně v městě Národního muzea necitelně Václavské náměstí oddělila.

Lidé přestali vyhledávat kina a zůstávali stále častěji doma s ovládáním televizoru. Kina, kterých ve zlatém věku byla na náměstí opravdu nepřeberné množství, byla rušena, a mnohdy to byla kina opravdu pravotřídní. Za všechny jmennu zejména. Korunu, Passage, Prahu, Avion, Čas, Fénix, Uranii, Hvězdu, Lucernu, Svatotozor, Alfу, Hollywood, Paříž, Illusion. Uvedená kina mívala obsazenost 75%, což představovalo kolem třítišic diváků, kteří po promítání volně po Václavském náměstí korzovali. Tak to už dnes neplatí ani náhodou. Bulvár nezadržitelně zemřel, stejný osud potkal i bulváry v jiných evropských městech – tolik přijemné a lidšký milé kavárny, cukrárny, restaurace s národními specialitami byly nahrazeny nejrůznějšími fastfony, nadnárodními řetězci levného jídla, nabídkou předešvím textilního zboží opět od nadnárodních organizací a dalšími nelávkými sortimenty.

Některá odborná literatura tvrdí, že

spodní část Václavského náměstí má hodnotnější domy než část vrchní – zda tomu tak je, posoudit neuvíme. Každopádně v horní části byly za 2. světové války některé domy zničeny bombardováním. Byly to především domy v městě dnešního Domu potravin a Domu módy. Oba byly po válce nahrazeny, a podle tvrzení oborníků Klubu Za Starou Prahu, byla to obnova kvalitní. Dům potravin je v současné době často a různě v tisku citován, neboť ne všechny se libí jeho přestavba na hotel. Ovšem mnohem kontroverznější je dům dosud stojící na rohu Václavského náměstí a ulice Opletalovy, jehož zahraniční majitelé už mnoho roků usilují o to, aby ho mohli zbořit a na jeho místě postavit supermoderní stavbu tzv. dům Verdi, vice nyní v Praze známý pod označením Květnový dům. Praha mnoho roků z nejrůznějších úhlů sledovala zrod Tančícího domu na nábržeti – teď je stejná situace u domu Květnového.

Rozsah povídání neumožňuje proést bližší popis některých vybraných domů Václavské-

Kdo by někdy neslyšel o nějakém detektoru, přístroji na zjišťování ledčečeho, třeba záření, bojových chemických látek nebo výbušných plynů v dolech. Asi nejnájemší je ovšem detektor lží.

V poslední době, po známově metalolové aféře, se do povědomí lidu Čech, Moravy a Slezska dostal i detektor „chlástu“, jehož detektorem (neplést prosím s detektorem) se stal, jak známo, Pražský hrad! Ten ho pořídil, jak je také známo, kvůli

O detektorech, různé opilosti a Zemanově Czechii

Pro ND Miloš Vsetínský

tehdy novopečenému prezidentovi, což v zahraničí neuniklo mimojiné ani chorvatské Svobodné Evropě, jež o tom informovala pod titulkem Poklon-pia za Miloše Zemana se testirají na metanol. Inu, co kdyby...

A co když si někdo přihne víc, než snese? V tom případě se před námi střízlivými rozevírá pest्रý jazykový vějíř, stačí si z nabídky vybrat a o „nešťastníkovi“ pak prohlásit, že má špičku, je líznutý, připoří, tedy mříří opilý, dá se také říct, že chytí virózu. Horší to je, když někdo chytne opici. To už je pak kdekdo z nás nametený, sňatý, zrychtován, nadrážný, na drany, namol, nalyk, jak dělo a kdovíjak ještě – prostě ožralý. Teckou za opilsti budí delirium tremens.

Nutno dodat, že v České republice někdo pije jako duha, někdo, kromě jiného, jako Dán (ten ale nepije jako Čech, Dán asi pije jako Dán). Němec, ten pro změnu pije jako Švéd, Francouz jak Polák. Nejen pití, ale i opilost, jak je vidět, je jazykově moc dobré ošetřena, jak by leckdo fekl. Dnes se totiž ošetruje kdeco. Zácněl snad někdy, někde, že někdo je střízlivý jak malé děcko, jak děravý sud nebo jak Eman? Nezanělo. Střízlivý člověk je holt jenom střízlivý.

Dívat se na svět, na život střízlivýma očima, to doveď také jenom člověk střízlivý. Stačí se nabumbat a hned vás může napadnout přestěhovat nějakou ambasadu, tu že „Czechia zni krásnější, je krásnější než chladný název Česká republika“ alias Czech Republic. Kratší, to určitě ano, Hrade, ale že zni krásnější? Jak komu. Česká republika stejně jako Czech Republic zni především důstojně. Ani pusu tolík nenamáhá, abyhom z ní dělali Czechii. Ta vypadá jak Praha bez Hradčan. A co víc, málem jako Chechnya...

Nenechme se z Hradu opjet rohlíkem. Na zdraví!

► ho náměstí, přesto si myslím, že se o to pozdeji pojusím. Pro tentokrát končím neslavoucí érou současného bulváru, který vlastně už není – škoda! A ujistěním, že se stavím za názory klubu za Starou Prahu, z jehož materiálu jsem hodně čerpala a kterého si vžádil pro jeho nevýznamnou úlohu chránit naše historické město. ▶

Město Chengdu leží v sečuánské kotlině uprostřed Číny, skoro se dá říct na úpatí Tibetu. Podle údajů z roku 2010 tu žije na ploše 12 km² zhruba 14 miliónů obyvatel (dnes je to přes 20 miliónů – v Číně vše roste milovými kroky). V centru, tedy v dosahu metra (asi 3,6 tisíc km²), jich je kolem 10 milionů. Na první pohled to není ani vidět. Moderní metro funguje bezvadně a mimo špičku je poloprázdné, provoz na ulicích je sice hustý, ale jede plnule. Co nás mile překvapilo, jsou elektrické motorky. Jsou tiché a nechrlí žádné výfukové plyny. O to se postarají nákladní auta a hlavně malé dodávky typu tuk-tuků, vpředu motorka, ta obyčejná, a vzadu nákladní plocha, eventuálně sedátka pro zákazníka, funguje-li jako taxík. Co ovšem nejvíce přispívá ke znečištění vzduchu, jsou továrny, jichž je v Chengdu požehnané. A špinavý a smradu z nich taky.

Přiznávám, že něco podobného jsem ještě neviděla. Z letadla byla země jak v mlze, přistávací plocha černá se světlými stopami kol letadel, tráva, listí stromů a budovy ve městě tmavě šedé. Bydleli jsme ve 23. patře nového věžáku na okraji města a z okna jsme měli krásný výhled – na vysoké domy zahalené do naružového průmyslového oparu na druhé straně parku, ve kterém každý ráno cvičily skupiny lidí. My jsme v zájmu našeho zdraví raději zůstávali doma. I když i tam se ta špina dostala: po dvou, třech dnech byl na světlém mramoru koupelny šedivý povlak. Dokonce i pandové v Chengdu Research Base of Giant Panda Breeding měli bílé kožich na zadku špinavý, přestože toto „Centrum“ je dobrou hodinu cesty z města a je uprostřed stovky hektáru zeleně.

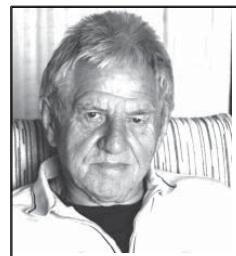
Anglicky velmi dobré mluvící průvodkyně nás hrdě provedla po parku. Však

V České republice byl objeven obrovský kaňon

Pro ND Rudolf Jiříček

V posledních letech se stále více vrací vědecké organizace k události, kdy na naší planetu dopadl velký asteroid a vyhubil všechny dinosaury. Nebýt této pohromy, nikdo z nás by tady

nebyl, protože po jejich zániku nastoupil vývoj savců i u nás. Může se tato tragédie znova opakovat? Nahlédneme tak trochu do této geologické historie.

Před 65 mil. lety byla naše planeta postižena obrovskou katastrofou. Asteroid o velikosti přes 10 km se řítil neuvěřitelnou rychlosťí na zemský povrch. Rozřazený proletěl atmosférou a dopadl na severu Yucatanu, kde vyhloubil kráter Chicxulub o průměru přes 180 km, objevený geofyzikálním průzkumem a ověřený v r. 1991 hlubinnými vrty mexické státní naftařské společnosti PEMEX. Už dávno předtím paleontologové na základě studia fosilií zjistili, že evoluce organismů nebyla tak pozvolná, jak vypýávalo z Darwinovy teorie. Čas od času ji provázela krátkodobá doba náhlého vymírání, po nichž následoval nástup často zcela jiných živočichů a rostlin. Jedna z největších pohrom vytvořila i hraniční mezi prvo- a druhohorami kon-

Protože tmavá vrstva byla nalezena už na výšce než 100 profilech vrstev po celém povrchu Země, bylo z ní vypočítáno, že asteroidus měl být až až 10 km v průměru a obsahoval asi 200 000 tun iridia.

Dopad asteroidu měl být úchvatný, provázený velkým zábleskem a hromovým duněním, jako při tisícinásobném atomovém výbuchu. Obrovský vítr o rychlosti až 3 tisíc km/hod. vytvořil tlakovou vlnu, šířící zkázu do stovek km. Po dopadu se do kráteru nahrnula mořská voda, která

hořících lesů zakryla na dlouhou dobu oblohu, což ukončilo fotosyntézu i ještě existujících rostlin. Při vysoké teplotě reagovaly atmosférický dusík a kyslík na oxid dusíku, z nichž povstaly kysele deště. Následovalo ochlazení až pod bod mrazu, které ukončilo hrůzné divadlo. Potravní řetězec, na jehož nejnižším stupni zmizely rostliny, konzumované býložravci a ti zase masožravými dinosaury, byl zničen (W. F. Bottke, et al., 2007). Nastalo rychlé vymírání až 75% organických druhů. Do toho zasáhla velká vulkanická

Kaňon Labe je národní přírodní rezervace

dala během několika minut vznik neskutečně vysoké tsunami, že-

činnost v Dekkanu v Indii. S uvedenou hypotézou W. Alvarez byla v r. 1994 seznámena celá geologická veřejnost na Světovém kongresu EAPG a AAPG (European and American Association of Petroleum Geologists) ve Vídni. Právě ní se začala diskutovat otázka, že při náhlém ochlazení došlo i k výraznému poklesu mořské hladiny, při níž došlo k rozsáhlé abrazi mořského dna, spojené s resedimentací podložních vrstev křídového stáří, jak je popsalo J. Bourgeois et al. (1988) z Texasu, W. Alvarez et al. (1992) z Karibiku a G. J. Retallack (1994) z Montany. Tuto verzi jsem na kongresu podpořil důkazem, že k poklesu mořské hladiny došlo i v Evropě. Jestliže sedimenty křídového stáří byly ještě uloženy na povrchu Českého masivu, tak při náhlém ústupu moře daly vznik hlubokým kaňonům po celém jeho obvodu. Byly vyplňeny sedimenty nejstaršího terciéru, spolu s resedimentovanou faunou křídové. Poznamenal jsem, že k této pohromě muselo dojít i v oblasti později nasunutých Karpat, kde rovněž ve vrstvách kolmo hraničí křídové a terciér po sobě. Samuel et al. (1980) resedimentaci fosilní fauny do terciéru. K témuž závěru došel i J. Salaj (1978, 1986) v Tunisku na severu Afriky. Na JV svazích Českého masivu jsem vymezil tři největší kaňony: nesvačilský,

Nejkrásnější partie kaňonu Morávky
Foto Jan Doubrovský, iDnes

cem permu. Další, spojená s náhlým vyměřením dinosaurov, na sebe soustředila už větší pozornost, protože po ní následoval rozmach savců.

Vše začalo v Itálii, kde skupina vědeckých pracovníků z Kalifornské univerzity v Berkeley objivila v r. 1979 v sedimentech na hraniční křídě a terciéru tmavou vrstvu o několika dm s vysokým obsahem iridiu, které se většinou objevuje v meteoritech. Provázel je výskyt malých skelnatých kuliček, které vznikají při roztažení křemenného žárem, jak dosvědčují saze nad prachem s iridiem. Fyzik Luis Alvarez a jeho syn geolog Walter z toho v r. 1980 vydvořili závěr, že muselo dojít k pádu velkého asteroidu, který ukončil existenci dinosaurov, vlnadoucích 140 mil. let na Zemi.

Návštěva u pandů

Pro ND Alena Martinů (5)

má být na co hrdá. Centrum v Chengdu je jediné na světě, které se soustředí na rozmnожování a vypouštění těchto roztomilých medvědů zpátky do přírody. Sečuán je jejich domovem a podle naši průvodkyně jich tu volně žije asi 1800 (na internetu uvádějí 1600, ale v Číně vše roste... viz výše). Kromě velkých pandů, těch známých černobílých, tu chovají i červené pandy, kteří vypadají jako něco mezi kočkou a liškou. Těch je v přírodě necelých deset tisíc. Od obyčejné ZOO se Centrum liší tím, že výběhy jsou velké a pandů je tu podstatně více (údajně 113 velkých a 76 červených, ovšem v Číně... viz výše). Jsou tu jednotlivé výběhy pro matky, jinde jsou zase pohromadě dvouleté výrostci – spokojeně se spolu dělají o haldu bambusu. O kus dál je mateřská školka, kde se lidé starají o mláďata, o která jejich matka sama nepečeje. Novorozený panda nepřežije bez mateřského mléka (náhrada neexistuje), a tak i těmto samičím pečovatelům mléko odsávají nebo v nejlepším případě novorozence podstří jiné medvědici. Jednu takovou nám průvodkyně ukázala – právě odchovala asi 11 sirotků!

V parku je i nemocnice a kuchyň pro pandy – kromě bambusu dostávají také ovoc a speciální granule. Velcí pandové jsou ovšem velmi vybírativí a nepředvídatelní, někdy jedí jen bambusové výhonky, někdy jen tvrdší „kmeny“, někdy zas jen listy. V přírodě žerou, co najdou, dokonce i ve vejce ptáků či mláďata myší a jiných hladovců. Mnohdy se stává, že kvůli nedostatku určitého druhu bambusu pandové umírají v přírodě hladky – Chengdu Research Base vlastně vznikla tím, že mezi 1974 a 1993 zachránili 63 hladových a nemocných velkých pandů. Tři čtvrtě z nich později vrátili do přírody, zbylá čtvrtina se stala základem nynějšího chovu. Rozmnožit velké pandy je velmi obtížné. Umělé oplození je většinou jedinou možností, a to ije komplikované – je potřeba se strepit do jednoho ze tří dnů v roce, kdy je samice „v fázi“. Délka těhotenství záleží na vnějších podmínkách a může trvat tři, nebo také pět měsíců. Díky tlustému kožichu není na budoucí matce nic moc vidět a odhadnout, kdy dojde k porodu, také není snadné. Většinou se narodí dvojčata, z nichž v přírodě přežije jen jedno – lidé samozřejmě udělají vše pro to, aby v zajetí přežila obě.

A ve všech těchto věcech je Centrum v Chengdu úspěšné. (I když v Číně...) O podobný úspěch se nyní snaží i torontská ZOO. Příjezd dvou pandů zapučíjených Kanadě na deset let vzbudil víc pozornosti médií než návštěva britské královny. Samec Da Mao, který pochází právě z Chengdu Research Base, a samice Er Shun z Chongqing ZOO stráví pět let v Torontě, než se přestěhuje na dalších pět let do Calgary. Pokud se jim podaří mít mláďata, bude to fantasticky úspěch. Doufajme, že zdravý kanadský vzduch půjde oběma VIP (very important panda) k duhu. ■ FOTO AUTORKA POKRAČOVÁNÍ

vranovický a tullnský. Z nich ne-svačilský kaňon je dlouhý přes 100 km a táhne se od Kufimi přes Brnu směrem na Hodonín. Je do-konec hlubší než známý Canyon of Colorado River v Arizoně! Jestli u Svitav leží nejvyšší sedi-menty křídny na povrchu, pak přes brněnskou proláklinu se nejstarší vrstvy terciéru noří do struk-turní hloubky přes -100 m, u vrtů Nesvačilky -3 už do -1196 m, u Těšan -1 do -1653 m, u Bošo-vic-1 a 2 do -2100 m, u Klobouk 1 do -3043 m a Karlína -1 do více než -4400 m. Sousední vranovi-cký kaňon je mělčí a vyplňuje ho poněkud pozdější sedimenty ter-ciéru. Na nikolický hřbet, který je odděluje, vystupují ještě mladší sedimenty paleogénu. Na hra-nicích mezi ČR a Rakouskem probíhá tullnský kaňon, a blízko Opavy na SV odtud další kaňon. Všechny směřují do člení prohlubně pod nasunuté vrstvy Vnějších Karpat. Podobné kaňo-ny vznikly v pliocénu před 2,5-5 mil. lety, kdy vyschllo Stře-dozemní moře v důsledku uzavření Gibraltaru proti Atlantiku. Hladina tohoto moře vytvořila hluboké kaňony jak u ústí Rhony, tak i při pobřeží Afriky.

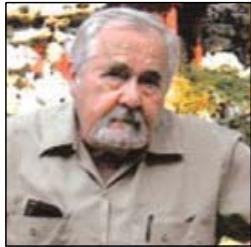
Podobné dopady asteroidů vždy provázely celou geologickou éru naší Země, kde se opakují zhruba po 50-100 mil. letech. K nejstarším patří kráter Maniit o průměru 100 km v JZ Grónsku z ar-chaika přes 3 mld. let. Další Vre-defort JZ od Johannesburgu v Africe z doby před 2,2 mld. let. má kráter o velikosti 300 km. Zajímavý je kráter Sudbury v Kanadě o průměru 200 km z proterozoika před 1,84 mld. lety. Z Que-becku je znám kráter Manicagan o průměru 100 km ze spodní járy před 212 mil. lety atd. K nejznámějším ale patří Barringe-rovský kráter z Arizonu, který vznikl před 50 tis. lety. K poslednímu dopadu možná komety došlo v r. 1908 do sibiřské oblasti Tunguz-ské tajgy. Zde však došlo k nad-zemní explozi, pod kterou zůsta-ly kolmo postavené stromy bez větví a desítky km odtud povale-né od místa dopadu.

Pohledneme-li na planetu Mer-kur, Mars a měsíce kolem Jupi-teru, Saturnu aj., jsou podobně všechny krátery. Ty přilétají z prostoru mezi Marsem a Jupi-tem a komety z Oortova mra-ku za Plutem. Naši planetu chrání především Jupiter, který svo-jí gravitací stahuje k sobě ne-bezpečné roje meteoritů i komet. Podle NASA může Zemi ohrozit více než 2000 asteroidů, je-jichž dráhy jsou pečlivě sledo-vány. Dalším našim nepřitelem je údajná planeta Nemesis, která se k nám přiblíží asi za 10 mil. let. Rozbit taková tělesa pomoci jaderných zbraní by sice bylo možné, ale asteroidy by se roztrhaly na kusy o velikosti hor, které by napadaly na větší část Země. Přesto se zatím nemusíme bát, že tato nebeská tělesa ohrozí naši existenci dříve, než se to podaří našim politickým a armádním ri-valům. ■

ILUSTR. FOTO WIKIPEDIA

Předchozí první část textu na toto téma o nečekaných překvapeních, jichž se nám na tomto světě dostává, jsem končil zmírkou o jatečném zásahu mordýrů ze somalského Ša-básu s výsledkem 147 mrtvol keň-ských studentů, provinivší se svou neschopností správně citovat Korán, svatou knihu. Proto to provrtání mno-hými kulemi.

Prozatím jsem nečetl pochvalné oce-ně takové iniciativy od některého západního intelektuála, čehož se ne-pochybň vbrzku dočkám. Však ne-

překvapují dosavadní mediální komentáře, v nichž jakoby vic kritické nevole mířilo směrem k napadené škole, pro její nedostatečně ochranné opatření, a nikoliv k vraždícím fa-natikům.

V té době Harvey Weinstein, hollywoodský mogul, též Obamuv štědrý mecenáš a nyní i producent nového muzikálu na Broadwayi, byl ve Simon Wiesenthal Center na slavnostní večeři v kalifornském Beverly Hilton hotelu vysoce oceněn (Humanitarian Award). Tydeník Time mu věnoval tři stránky výlučné pozornosti. V téže době (března 2015) vlivný britský týdeník The Economist kaceřoval izraelského premiéra Netanyahua, že brazenly (drze, nestoudně) přijal pozvání, aby promluvil v americkém Kon-gresu, čímž dokázal svou devousnes-ss (vlastnosti být odchylný, zcestný, mylný, křivolák).

Dohodu s Iránem za Američany podepsal John Kerry, ministr zahraničí, tuze bažici být za takový výkon od-měněn Nobelovou cenou míru. Do-čítám se, že v tomtoto diplomatickém výkonu Irán vlastně nemusí zane-chat svého nukleárního úsilí, na roz-díl od Amerikou inspirovaných sank-cí s trestajícím ekonomickým dopa-dem, jenž okamžitě skončí. Povole-ný počet oněch centrifuges, do češtiny přeložených slovem odstředivky by se měl redukovat na počet v roz-mezi 500 až 1 500 a snad se měl do-dířet, stejně jako i mezinárodní in-spekce jejich zásob - pokud iránské orgány nebudou namítat. Nejen americká politická opozice, ale ani členo-vé Obamova vládnoucího týmu ne-vyjadřovali příliš nadšení. Například Howard Dean, bývalý guvernér státu Vermontu a nejnovější předseda Demokratické strany, vyslovil názor, že Obamovi vyjednávaci neměli nic takového podepisovat, sankce měly pokračovat v původním rozsahu až do té doby, než právem postižený protivník - pilný sponzor mezináro-dního terorismu, by byl ochoten tlumit své agresivní choutky.

Že by někdo došlo k umírnění z vlast-

VÝVOJ VE SVĚTĚ PŘEDBÍHAJÍCÍ IMAGINACI (2)

Pro ND Ota Ulíč

ního popudu, kdy i zřetelně nepří-jemně režimy by se aspoň částečně umoudřily, sebezapokovaly? Přídám se po tak vitaném precedantu a na-padá mě Čína - ta Maova, když tolik běsníci. Ve svém prozatím posledním nahlédnutí do tamějšího svě-ta, což bylo před pěti roky, dost jsem se pochyboval v Šanghaji, rodništi komu-nunistické strany v roce 1921 (šili ve stejně době jako ta naše rodná KSČ) a docílené změny k hodně lepšímu jsem velebil. Když se čínští komu-nisté dostali k moci v roce 1949, jeden z prvních jejich úkolů bylo pořádně zatočit s touhle nefestnou metro-polí. Došlo k radikálnímu pokusu re-habilitovat stovky tisíc opěm zdevastovaných narkomanů. V synchronizované akci nočním pátem přepadu vo-jáci vtrhli do nevěstinců a na nákladně vozy naházelí jak sexuální pracovnice, tak jejich oblažované klienty, a šupem je odtransportovali do táborek nucených prací ve značných vzdá-le nostech.

Následovalo několik sametonové budování komunismu. Veliká proletářská kulturní revoluce v roce 1966, po ni neméně velký skok vpřed a zá-rečný účet takového experimentování se odhaduje na aspoň 50 milionů zbytečně zmařených životů. Prvního máje roku 1968, leckde značně vý-znamného, v Šanghaji popravili dívku Lin Čao za to, že si psala deník a v něm zločinně zapochybovala o ne-mylostnosti strany. Stranický pracovník došel k rodině označit vykonání tresu a vydobýt platuť za katovu kulku. V každé domácnosti trůnila Maova busta, titán předseda titánské době a nad vším obří plakáty Strana je slavná a vždy má pravdu. Načež pak tato strana začala příznávat, že prosazování iracionálních dogmat proben-dila minimálně půl století pokrok.

Čas kvapně spěje, přemnожé se mění, dialektika přece. Kdo byl Mao?, zeptal se korespondent Yiliu Zhao (The New York Times, 17.11.2002) své čtrnáctileté sestřenky v Šanghaji, a ona to nevěděla, stejně jako žád-ná z jejich kamarádek. Zpovídal jsem studentku Fu-tan z šanghajské uni-verzity, tam nejprestižnější, a od ní jsem se dozvěděl, že marxismus-le-ninismus se už nevyučuje, studenti o něm nic nevědějí a nezájmají se. Stu-denti pohrdají partajní liturgií - tolk a ještě víc se přiznává v tisku. Ruskou krajinu krášlil hodně vic soch Lenina, než je tomu v případě MacCartera v jeho vlasti. Postřehl jsem tam jen sochy dvě. Pry se jeho portrét houfně vyskytuje na balení kondomů místní výroby. Neúspěšně jsem se po nich pídal.

Avšak příliš předčasně bylo mé jásání. O změnu ke zřetelně horšímu se zaslouží nynější, od roku 2012 nej-mocnější soudruh Xi Jinping. Mar-

xismus-leninismus se znovu stal po-vinným vyučovacím předmětem. Za-čátkem tohoto roku minister školství Yuan Guiren na celostátní konferenci oznámil zákaz používání učebnic „propagujících západní hodnoty“. V People's Daily (takto v The Economi-st je přeložen název čínské verze někdejšího našeho Rudého práva) na to navazoval komentář hlavního stranického činitelé na univerzitě Renmin v Bejingu, že správný druh myšlení musí převláhnout nejen v učebnách, ale i v mozech tam přítomných žáků. Každopádně vráztá zájem o vstup do komunistické strany jako správný krok k prospěchu vlastní kariéry. To bývá doprovázeno po-chybnostmi o obavách ze západních hodnot při uvážení, že Marx byl přece západní myslitel. Což by zdroj kdy-si dávny. Nyní je k dispozici internet, daleko obtížnější zvládnutelný.

Zpět k našemu tématu - vývoj a ima-ginace, vzájemně se předbíhající. Prozatím jsme měli New York, Londýn, Madrid, Bali, Paříž. Nezřídka víc než na účinku, kritická media míří na napadeného, že se líp nedovedl bránit. Boka Haram: kde jsou víc než dvě stovky unesenců holčiček? Po-liticky korektní postoj: ty neutucha-jící hrůzy , jakkoliv všechny čineny jménem Alláha, nemají nic společného s islámem, přece důsledným ná-boženstvím míru.

Kde ale lze vidět a slyšet mírumilov-ně, toleranci se vyjadřují, teroris-ty ve vlastních řádcích zatracující te-oalogii, všechny čineny? Zejména slyšíme mravní horlení o islamofobii, o blasphemy. V současné době je na světě jeden a půl miliardy muslimů – což je trošku víc (22%) než jedna pětina všeho lidstva. Zásluhou značného vývoje vlastního dvojnásobného – porodnosti, se muslimům koncem tohoto století podaří dosáhnout abso-lutní početní většiny na této planetě.

V roce 2007 univerzita státu Mary-land v celosvětovém průzkumu ve-rejněho mínění zjistila, že dvě třetiny muslimů dělají přednost zavedení islámských zákonů a stejná většina podporuje vytvoření jednotného glo-bálního kalifátu. Od roku 1989 islam dosáhl vrcholu, hodnoceného jako spectacular, stal se nejmocnější variantou radikální utopie tohoto století. Islamezace začne v okamžiku, kdy je ve společnosti dostatečný počet muslimů, kteří přijdou s požadavkem všechných výhod, zprvu převážně náboženské povahy. Jejich zamýšlený úspěch je podmíněn a posléze zaručen politicky korektní, tole-rantní společností, ochotné privilegia poskytnout. Tim se začínají oteví-rat dveře k dalšímu, množícímu se po-žadavkům. Ty zejména přibývají, na intenzitě získávají s rostoucím po-

čtem a procentem přívrženců islámu. Když se docílí 20 procent – což do-sud není případ ani jedné západoeuro-popské země – v takovém prostředí se tvorí a řídí začínají džihádisté, jejich ozbrojené tlupy. Zapalování křes-tanských chrámů, židovských syna-gog, s občasným zabíjením. Taková je například nynější zkušenosť Etiopie (32,8%). Ve státech s muslimským obyvatelstvem nad 50 procent (Ma-lajsie – 60%; Súdán – 70%) se pro-sazuje totální aplikace šaria, s občas-nou genocidou a zvláštním zdáněním pro přežívající zbytky nevěrců.

Ultimální ambici je zavedení zákonů šaria, systému regulujícího veškerý život – veřejný a soukromý, s totalitu příkazů, pravidel, etikety, jak bojovat, jak si zadek utírat. Šaria, ne-užívající rovnost polohy, muslimů a nevěřících, je ovšem protikladem principu západní civilizace, kterou usilují odstranit jako něco méněceného, a dost se jí to daří. Příkladem nám poslouží Muslim Council of Britain (MCB), který již předložil podrobný seznam vymáhaných změn ve školství. Požadavek, aby v průběhu svatého měsíce Ramadánu všechna mládež bez ohledu na svou náboženskou orientaci kolektivně oslavovala. Již se podařilo v Skotsku pro-sadit příkaz zaměstnancům nemocnic, aby během Ramadánu nejedli a nepili v přítomnosti postících se muslimů – pacientů či ošetřujícího personálu. V kteroukoliv roční dobou ve školních kantýnách servírovat potra-vu podle muslimských halal předpisů, žactvu dovoleno při jídle používat pouze pravou ruku.

O změněném počinání větřelců v americkém prostředí je zde příklad: ulice jsou majetkem veřejným. V New York City, na Manhattanu, Madison Avenue, proslulé množstvím reklamních agentur, do značné míry diktujících nebláhý konzumní výkus, veřejnou třídu avenue však však vlastní lidstvo. Zásluhou značného vývoje vlastního dvojnásobného – porodnosti, se muslimům koncem tohoto století podaří dosáhnout abso-lutní početní většiny na této planetě. V roce 2007 univerzita státu Mary-land v celosvětovém průzkumu ve-rejněho mínění zjistila, že dvě třetiny muslimů dělají přednost zavedení islámských zákonů a stejná většina podporuje vytvoření jednotného glo-bálního kalifátu. Od roku 1989 islam dosáhl vrcholu, hodnoceného jako spectacular, stal se nejmocnější variantou radikální utopie tohoto století. Islamezace začne v okamžiku, kdy je ve společnosti dostatečný počet muslimů, kteří přijdou s požadavkem všechných výhod, zprvu převážně náboženské povahy. Jejich zamýšlený úspěch je podmíněn a posléze zaručen politicky korektní, tole-rantní společností, ochotné privilegia poskytnout. Tim se začínají oteví-rat dveře k dalšímu, množícímu se po-žadavkům. Ty zejména přibývají, na intenzitě získávají s rostoucím po-

Při procházce naším sousedstvím mě často udeří do oka řada domů s klasickým portikem. Se dvěma nebo více dřevěnými sloupy, které drží

trojúhelníkový tympanon bez jakéhokoliv reliéfu. Sloupy jsou všude, v dnešní době hlavně betonové a dřevěné (které předstírají, že jsou z mra-

podložkou a s hlavicí v typickém volutovém tvaru. Aby se nikdo nepletl, iónskému sloupu se pro jeho eleganci a odlehčení říkalo ženský, dórský sloup byl označován jako mužský sloup. Nebo mužný? Jako že nepotřebuje žádné kudrlinky, voluty a podložky, aby byl vznesený? Když mluvíme o kudrlinkách, tak po těchto dvou stylech se stal nejpopulárnější styl korintský. Má podložku, v kanelování jsou někdy do výšky půlky sloupu vložené tyčinky a hlavně má košatou a bujnou hlavicí.

Starorímský stavitel Vitruvius psal ve svých Deseti knihách o architektuře, v knize IV, že na korintský styl přišel korintský sochař Kallimachos. Korint byl bohatý městský stát, který stál (a stojí) v Řecku na začátku Isthmu z Peloponéské strany. Korin-

SLOUPY JSOU VĚČNÉ

Pro ND Eva Firlová

moru a kanelované - tedy se žlábký) i kovové. Sloupy drží naši civilizaci vzhůru. Ačkoliv při sledování médií mám dojem, že se bortí sloupy naše-ho blahobytu a spokojnosti. Ale ze stavebního hlediska se sloup nebor-tí, sloup se převrhne nebo zlomí, ale nezbortí.

Sloupy se mohly začít stavět až když se začala stavět obydli větší než nějaké zemějanky, které by neunesly střechy bez sloupu a překladů. Dřevěné sloupy, vzniklé z kůlu a napodobující stromy a stvoly, musely být v neolitu velkou módou. Kamenné sloupy se objevují v Egyptě už před tisíciletími. V Karnaku jsou celé lesy sloupů, jinak by se ta velká prostora nedala zastřešit. Ale co my známe a obdivujeme, jsou řecká a římská bohatá kamenná sloupoří, která často do detailů napodobují původní dřevěné sloupy.

Dá se říci, že tyto sloupy přidržovaly ranou civilizaci. Sloupy, sloupy a překlady; to je motiv řeckých slou-pů které určily, že se po staletí tesaly tři řady - dórský, iónský a korintský. Tato pojmenování nejsou podle sloupu, ale podle jejich hlavic. I když dórský sloup se pyšní svou prostotou a je bez hlavice i podložky. Je kanelovaný (aby vzbudil dojem štíhlosti), ale jinak nastrkuje svou účelnost bez rozpaků. Parthenon na athénské Akropoli je v dórském stylu, kánon pro architekty. Sloupy jsou sestaveny z bubnů, tedy z krátkých částí nasunutých na sebe.

Menší chrám bohyně Niké na Akropoli se už pyšnil iónským stylem, s

tená stavěli a chtěli nějaký inovační styl, tak pověřili sochaře Kallimacha, aby na něco úžasného přišel. Ten-to ovšem si pod takovým tlakem nevzpomněl na nic. Šel lamentovat na hřbitov, kde viděl košík s květy položený na hrobě mladé dívky, který tam už ležel dlouho a prorostl akantem. Kallimacha popadla inspirace a tvoril sloupové hlavice, které obrůstají listy akantu (podle wikipedie je to česky v Řecku paznehtník ostnitý a ve starém Římě paznehtník měkký - název zájisté daleko méně elegantní, než akant).

Korintský rád se v Římě těšil velké popularitě, a posléze se těšil popula-

rité po celém rozsáhlém území římské říše, včetně Egypta a Řecka.

Sloup a překlad byly sta-

Skeletons and Resurrection (2) History and Meaning of the Sedlec Ossuary near Kutná Hora

Written by Peter Hála

The small 14th century Church of the Holy Spirit, which is the site of the famous Sedlec Ossuary, became an ossuary in 1511. Its design is similar to a two level ossuary-church design that originated in Jerusalem, where the larger underground space represented the grave and the main level, where the masses were celebrated, represented the living Church and the Christ's victory over death. According to legend, a nearly blind monk laboriously collected many scattered bones and skulls from the surrounding cemetery and arranged them in piles inside and around the church. Miraculously, he fully regained his sight after completing the task.

The monastery was partially restored after the Hussite wars and in 1702 abbot Snopk invited a young talented architect Jan Blažej Santini-Aichel who magnificently restored also the Sedlec cathedral and the church of the Holy Spirit. However, in 1784 the anti-clerical Austrian emperor Josef II abolished the monastery's religious status. The Sedlec monastery was sold in an auction to the aristocratic Schwarzenberg family, who turned it into a tobacco factory. There were still piles of bones left on the site, and in 1870 woodcarver František Rint was

rověké kotvy architektury a stavebnictví, než Římané zjistili, že takový oblouk a klenba jsou trvanlivější a zajímavější a že se dás nimi dál dělat daleko více, než jen se sloupelem a překladem. To neznamená, že by se vzdali sloupu. Sloupy měly tradici, a mos maiorum, tedy "tradice předků" byla v Římě prakticky neepsaná ustanovená. Tento přístup ovšem znamenal leckdy škrábání se levou rukou za pravých uchem. Původně kulaté chatrče z hliny, proutí a kůlu byly reprodukovány stáleťmi v travertinu i v mramoru. Se sloupy místo kůlu.

Během římské říše se do Říma dovážely sloupy z mnoha zemí. Jeden

z unikátů v Ostii, mimo pěkné muzeum a odkryté město, je venkovní výstava, kde se ukazuje, odkud se importoval kámen na stavby. Mramor, žula, alabastr a co já vím co dalšího.

Manžela vždy zajišťovala otázkou, zda

dohromady všechny kamenné sloupy

jsou v Římě už zpracované

kameny na sloupy, překlady a stovky dalších užití. Archeologové vytáhli

náklady z lodí, které se potopily v

přístavu, a tak je vidět, že kámen přicházel do Říma jako polotovar, například blok čtyři spojených sloupu, jen

je na místě stavby oddělit a vyhladit.

commissioned to do something dignified and artistic with the multitudes of uncleaved bones gathered in the

contemporary monuments and marble crosses, not unlike those in other ordinary Czech and Slovak cemeter-

church and cemetery. Rather than just dumping them into mass graves, or piling them up into giant morbid pyramids like the barbaric Mongolian khans did during their conquest of Asia and Persia, the bones and skulls of about 40,000 people were cleaned and disinfected. Rint then arranged them in a magnificent one-of-a-kind artistic display, a stunning monument to human dignity. Cemetery plots were reclaimed, and the expensive

ies, (which are quite different from the utilitarian ground plates found in North America), are a fine tribute of the living to their beloved deceased. With over a quarter million visitors annually, the Sedlec ossuary is one of the most popular tourist attractions in the Czech Republic. Before actually visiting Sedlec I watched some YouTube videos. Not being a fan of horror movies, I was a little worried that ➤

Tyto polotovary přicházely z Tunisu, Alžíru, Turecka, Egypta a z řeckých ostrovů.

Když Rosta obhlížel zrmitost mramorových bloků, přiloudal se k němu muž středního věku, přijemného zevnějšku a zeptal se, co na těch štěrtech vidí? Rosta zmobilizoval své geologické znalosti z Vysoké školy bařinské a silný obdiv k antickým staviteľům, aby mu vysvětlil různé struktury a barvy vyleštěného mramoru, rozdíl mezi alabastrem, mramorem a travertinem a mezi různými barevnými odstíny. Ale ztratil mužovu pozornost. Ten prchl pod zámkinkou žízně do místní kápterérie za muzeem.

Jakkoliv sloupy v Římě zdobily a zdobí, jejich význam silně poklesl ve prospěch oblouku a klenby. Ledaže sloupy podpíraly klenby jako například v Caracallových lázních. Tyto sloupy, jako mnoho jiných, byly odstěhovány do křesťanských kostelů. V roce

1349 došlo k silnému devastujícemu zemětřesení ve střední Itálii, které také zasáhlo Řím. Zřítila se vnější stěna jižní strany Kolosea. Zřítily se různé obranné věže středověkých loupeživých baronů. Také se zřítily klenby Caracallových lázní, neb

podpěrné sloupy spočívaly v kostele Santa Maria Maggiore.

Tradice sloupu nikdy nevyměla. Ve středověku se v Římě stavěly kostely, a než nějaké sloupy tesat, tak se sbíraly v blízkém i vzdálenějším okolí z antických staveb. Mnoho raně křesťanských kostelů má zajímavé sbírky různých sloupu podpírajících střechu. V případě, že byly příliš krátké, zvýšila se podložka.

I když ten nejznámější zachován římských chrámů, Pantheon, má betonovou kopuli, jeho portikus je podepřený 12 metrů vysokými sloupy z egyptské žuly. Kazdy váží 60 tun. Musela to být fuška dopravit na místo a usadit do zákruty jako když střeli. Interiér je zdobeny sloupy a porfyróvým mramorem, který vypadá jako teply a živý, jako pokožka protkána jemnými žilkami. A přes nesčetné experimenty ve stavebnictví je sloup pořád populární. Nelze ani spočítat moderní stavby inspirované příčelem Pantheonu. Pantheon v Paříži, soudu, radnice, knihovny a vše postavené v 19. a 20. století. Možná je to proto, že sloupy vedou naše oči, a snad s nimi i naše ducha, vzhůru. □

FOTO WIKIPEDIA

NOVÝ DOMOV (NEW HOMELAND) – CZECH AND SLOVAK (EVERY THIRD WEEK)

Vydává Masaryk Memorial Institute, Inc., 450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto, ON M1G 1H1. Řídí tiskový výbor MMI.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvek zkrátit, redakčně upravit a rozhodnout o jeho eventu zařazení. Z předplatného nevyplývá předplatitel nárok na umístění jeho článku do novin. Anonymy neotiskujeme.

Názory prezentované v uveřejněných příspěvcích nemusí vyjadřovat stanovisko redakce ani MMI. Nevyžádané rukopisy a fotografie redakce nevraci. Redakce neposkytuje žádné informace o autorech.

Redakční rada: Lanny Rosický (ČR), Barbara Sheriffová (konzultantka jazyka anglického), Jiří Grosman a Miloš Krajný (Toronto), Josef Skála a Jiří Adler (Vancouver), Alena Martinů (Montreal), Eva Firlová (konzultantka jazyka českého, Sudbury). Archiv na webu www.masaryktown.ca Webová prezentace Alena Kotová

Masarykův ústav (MMI) je nevýdělečná (not profit) organizace. Jejím posláním je udržovat české a slovenské kulturní tradice a obohacovat tak život kanadské veřejnosti.

Kancelář Iva Ječmen tel: (416)439-4354 (ÚT, ST, ČT), office@masaryktown.ca

Rocní předplatné: Kanada \$ 61 CAD, USA \$ 83 USD, ostatní \$ 110 USD. Šeky zasílejte laskavě na adresu MMI. Ceny inzerátů sdělíme na požádání.

Tyto noviny byly vybrány Národní knihovnou ČR jako kvalitní zdroj, který by měl být uchován do budoucna a stát se součástí českého kulturního dědictví. Stránky jsou archivovány několikrát ročně a jejich záznam je součástí České národní bibliografie a katalogu NK ČR.

Séf redaktorů a grafická úprava Véra Kohoutová Cell (647)608 1713 Píšte vera.toronto@gmail.com

NOSITEL MASARYKOVOU CENY UDĚLENÉ ČSSK V KANADĚ V ROCE 2007. LAUREÁT CENY MVZ ČR GRATIAS AGIT Z ROKU 2013.

this might indeed be a freakish place. Most of the video clips deliberately presented the Ossuary in a monstrous and sensationalist way, to the accompaniment of Halloween music or even satanic rock, totally misrepresenting its real purpose and character. My visit revealed nothing like this, and after seeing the displays and reading the information panels, the Ossuary made sense. In fact, my visit went beyond mere pleasurable sightseeing. It turned into an uplifting spiritual experience. I am sure that the busloads of visitors who come to this place would agree that this is not a freakish place but rather that it has something of the somber and dignified atmosphere of ancient Egyptian royal burial sites. The medieval Christian motto "Memento Mori" or "Pamatuj na smrt" can still be found in many European burial sites. It was meant not only as a reminder that death is inevitable, but also as a sign of Christian hope. This symbolism is not immediately obvious, although each pyramid of skulls is crowned with a carved crown symbolizing victory over death. What makes the Church of the Holy Spirit unique among ossuaries is its architecture. The underground space is rather dark, as any grave would be, yet the bone decorations give beauty and dignity both to the Christian grave and also the 'Underground' into which Christ descended before His Resurrection. In contrast to Egyptian or pagan graves with their gold, gems, exquisite arms and other treasures, no other kinds of decoration could be more appropriate for a Christian grave. In addition, the long and narrow east-facing chapel with the main altar and large crucifix in front of a bright window provides a stunning visual effect and a dramatic contrast to the darkness — it is from behind, from the sun (God the Father), and through the crucifix (Crucified and Resurrected Christ) that the bright light (Holy Spirit) pours into the dark Underground, illuminating it and defeating the darkness (Death). The whole church, with its decorated ossuary and architecture, thus tells the essential Christian theological story to all who are willing to understand and experience the place.

I am not surprised that a modern utilitarian atheist who believes only in science and evolution rather than in God and Christianity would think that an ossuary is a freakish place. Not having a belief and hope in an afterlife, and not being a super-human Stoic, the modern rationalist skeptic will easily freak out when confronted with death and his own mortality, and thus will demand mind-numbing barbiturates or other mind-soothing means to accompany his frightful departure into eternal nothingness.

Today the Middle Ages are thought to be a gloomy period. Its wars, massacres and epidemics contributed greatly to the gloominess, but there was always a hidden joy and laughter in Christianity. The idea of displaying the skeleton or skull, not unlike in Shakespeare's Hamlet, had a practical purpose — it froze the pride of prigs, the deadliest of all sins, and it curbed the appeal of fleeting worldly pleasures, focusing the mind on what really matters. Artistically, the Middle Ages also reflected the paradox of the skeleton. Medieval Christians believed the decomposed body would be resurrected, but assuming a new glorified shape with a new divine skeleton. The human skeleton, still reflecting the body's God-given human dignity, could thus be safely left behind in a dignified grave or on display to remind the living about Memento Mori and the joyous Resurrection of Christ. In words of the famous English essayist G. K. Chesterton in his 1901 essay "A Defence of Skeletons" — "And, however much my face clouds with sombre vanity, or vulgar vengeance, or contemptible contempt, the bones of my skull beneath it are laughing for ever."

"I am grateful to my colleague Mr. Kevin Beauchamp for enthusiastically reviewing the article and for his valuable comments." The End □

ŘEŠENÍ KŘÍŽOVKY:

Policista zastaví mladého řidiče a ptá se:
"To jste neviděl tu červenou... Jak mi to vysvětlíte?"
"To mohu... (tajenka 1, 2, 3)."'

Pomůcka: Eka, Ola, RSA, tikat

Webová stránka MMI:

www.masaryktown.ca

Předplatné novin na adresě:

MMI NOVY DOMOV
450 Scarborough Golf Club
Rd. Toronto ON
M1G 1H1

Roční předplatné:
Kanada \$ 61 CAD
USA \$ 83 USD
ostatní \$ 110 USD

KŘÍŽOVKA PRO VOLNOU CHVÍLI

	Vzítí	1. DÍL TAJENKY	Webberův muzikál		Pianetka	Národní muzeum (zkratka)	Polsky "Karla"	Značka počtače	POLICISTA ZASTAVÍ MLADÉHO ŘIDIČE A PTÁ SE: „To jste neviděl tu čer- venou? Jak mi to vysvět- lite?“ „To mohu. ... (Ta- jenka).“
Části vozu				Kanadský zpěvák Římská platidla					
Matit									3. DÍL TAJENKY
Vydání					Mužské jméno Trutnovský podnik				Součást oleje
Přibytky					Morští živočichové Část nohy				Nula
Kód letiště Santa Rosa				Postava ze „Svejká“ Zástava ve hře					
Jméno herce Pacina			Obydlí duchovního Paroháči					Pochodový tvár Rozhovor	
Mládata krav							Písečný přesyp Pianeta		
Ženčeké jméno						Včeli produkt Tahle			Baklažán
	Tahat z osudu!	Pět 2. DÍL TAJENKY			Přehledný seznam Domácí hlídaci				Nápor choroby
Nepravdy				Cizopasník Eliška					
Značka cerstvodu				Název sykavky Poškození taktem			Zenské jméno SPZ Třebíče		
Napouštět smolou							Domácky Alexandr Italský šlech- tícký rod		
Rumunská řeka							Karetní hláška Popravčí		Kód letiště Eureka Pracoviště v dolní
Kuchyňská deská				Potápěčský zvon Tumáš					Initiály atleta Dárka
Levantská bavlna							Severský skřítek		Solmizační slabika
Pípat							Cvičná skladba		

Vzítí	1. DÍL TAJENKY	Webberův muzikál	Pandeka	Národní muzeum (zkratka)	Polsky "Jana"	Značka počtače	POLICISTA ZASTAVÍ MLADÉHO ŘIDIČE A PTÁ SE: „To jste neviděl tu čer- venou? Jak mi to vysvět- lite?“ „To mohu. ... (Ta- jenka).“
Část vozu	D	J	E	A	N	K	A
Matit	D	Á	V	A	T	M	A
Vydání	E	M	I	S	E	R	O
Přibytky	B	Y	T	Y	K	O	R
Kód letiště Santa Rosa	R	S	A	P	A	L	V
Jméno herce Pacina	A	L	F	A	R	A	Š
Mládata krav	T	E	L	A	T	A	U
Zenčeké jméno	I	L	O	N	A	M	E
	Tahat z osudu!	Pří- 2. DÍL TAJENKY	St	Přehledný seznam Domácí hlídaci	T	#	B
Nepravdy	L	Ž	I	Cizopasník Eliška	P	A	E
Značka cerstvodu	O	E	Ž	S	R	A	Ž
Napouštět smolou	S	M	O	L	I	T	A
Rumunská řeka	O	L	T	A	R	E	K
Kuchyňská deská	V	Á	L	P	E	S	O
Levantská bavlna	A	D	A	N	T	T	O
Pípat	T	Í	L	A	T	U	D

NOVÝ DOMOV - OBJEDNÁVKA PŘEDPLATNÉHO

O Věk do 60 let O nad 60 let O nad 70 let O nad 80 let

Nový odběratel O do 60 let O nad 60 let O nad 70 let O nad 80 let

Předplatné Nového domova \$

Dar tiskovému fondu MMI \$ Přikládám šek na \$

Jméno a příjmení

Adresa

Poštovní kód Telefon

Email

Šek zašlete laskavě na:

Nový domov, 450 Scarborough Golf Club Rd.

Scarborough M1G 1H1, ON

Roční předplatné: Kanada \$61 CAD, USA \$83 US, ostatní \$110 US

Děkujeme dárčům za jejich velkomyšlnost.

Info: vera.toronto@gmail.com, cell 647.608.1713,

Newfoundland - 10 Days

Ask about our 12-Day tour that includes Labrador

'The Rock' is yours to explore on this dramatic tour offering historic tales, a unique culture, and world famous hospitality.

2015 GUARANTEED DEPARTURES:
July 5, 10, 17, 23, August 5

PRICE: Double: \$3,595	PRICE INCLUDES:
Single: \$4,195	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Return airfare from Toronto ✓ Dealer motorcoach transportation ✓ 9 nights accommodation ✓ 9 breakfasts, 5 lunches, 6 dinners ✓ Daily sightseeing as listed in the itinerary ✓ DeNureTours Tour Director ✓ Connections Program (ask for details)

Book by April 6, 2015 and SAVE \$100 per person

DeNureTours
For the Young at Heart

Tel: 416 504 3800
Toll Free: 1 800 825 7577

Monday to Friday: 9:00 AM - 5:00 PM

MEMBER OF: IATA TICCA CAA

FINANČNĚ VÝHODNÁ PÉČE O CHRUP A OBЛИČEJ

DR. BEN RAKUŠAN praxe v Kanadě, Velké Británii a ČR
Černá labuť Dental Centre (vedle OD Bílá labuť)
Na Poříčí 25, Praha 1 tel.: +420 775 931 775 rakusandental@gmail.com www.rakusandental.cz

INTERNATIONAL TRAVEL provides travel service

YOUR NEXT VACATION IS WAITING FOR YOU

Building memories, one vacation at a time... Call us today and let us help you with your next vacation planning. We will help you build those memories with luxury and adventure cruises, romantic honeymoon packages, safaris, exotic island getaways and tours. Fulfill your travel dreams with your next trip. Contact us today for our comprehensive and up-to-date specials so we can narrow your choices for your perfect vacation. We are looking forward to making your next trip a memorable one, so CONTACT US TODAY and you can get packing!

Good News!

In addition to flying to Prague during the Summer season, Air Transat introduced direct flights to Budapest as well starting June 18 until October 08. It is a great destination for passengers traveling to Slovakia. Pamper yourself and fly "Club Transat".

email: agatha@intertravel.ca

web www.intertravel.ca

Follow us on Facebook: www.facebook.com/intltravel
Tel: (416)922-7775 or 1-877-922-8775 cell (416) 939-6118

Please note our new address: 600 Sherbourne St., suite # 301, Toronto Ontario M4X 1W4 (across the street of Sherbourne Subway Station).
Very convenient location with subway access or parking behind the building.

**Travel with confidence,
Travel with us!**

TICO Registration # 50016556

**Web MMI a archiv Nového domova
www.masaryktown.ca**

The world is a much smaller place.

Jet Airways provides excellent connections to Prague and Vienna.

jetairways.com

Enjoy unmatched comforts every time you fly Jet Airways. Relax in our lie flat beds in Première or the comforts of our Economy, savor the sumptuous gourmet meals and a handpicked selection of wines.

Unwind and relax with our award winning in-flight entertainment. With our interline partners, we take you to your preferred destinations. Therefore, next time you fly to home, fly Jet Airways.

For further inquiries and reservations please visit our website: jetairways.com, call your travel agent or call our toll free reservation number: 1-877-835-9538

Première

Economy

Economy

Flights to Prague	Dep.	Arr.
Toronto - Prague (Daily)	1830	1035/1100*
Prague - Toronto (exc 3, 7)	0655#	1235
Flights to Vienna	Dep.	Arr.
Toronto - Vienna (Daily)	1830	1200
Vienna - Toronto (Daily)	0705	1235

* Next Day via OK/SN. # via OK.

European sectors to/from Prague operated by Czech Airlines/Brussels Airlines, and to/from Vienna operated by Austrian Airlines. Schedule may change without notice.